

СМЕДЕРЕВСКИ МАГАЗИН

Смедеревски магазин • Новембар 2008. • Година I • Број 2

Магазин!

39. Смедеревска песничка јесен
„Песнички кључеви Смедерева”

Живорад Лазич

„Прича о воћки”

Атрактивна
зимска
путовања

Дечја
недеља у
Смедереву

Доктор
за све
и свашта

ISSN 1820-9335 * Бесплатан примерак!

9 771820 933007

ПРОГРАМ ЦЕНТРА ЗА КУЛТУРУ Смедерево

ОВАЈ ГРАД
ИМА САМО
ЈЕДАН ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРУ

www.smederevo.org.yu

Позориште на Теразијама — ДВА МИРИСА РУЖЕ
12. новембар 2008.

Новембар 2008.

Издавач:

NEWPRESS d.o.o.
Л. Мушицког 131,
11300 Смедерево
e-mail: info@newpress.co.rs
телефон: 026/642-910
факс: 026/642-911
www.newpress.co.rs

Генерални директор:

Аца Симић

Главни и одговорни уредник:

Саша Николић

Координатор:

Славољуб Гавриловић

Редакција:

Извршни уредник:

Јовица Тишма

Менаџер продаје и маркетинг:

Јована Маленовић

Графички уредник:

Горан Филиповић

Чланови колегијума:

Данијела Срејић

Слободан Срдич

Лектура и коректура:

Снежана Гавриловски

Сарадници:

Снежана Цветковић

Слободанка Радосављевић

Жика Лазић

Дејан Радовановић

Миодраг Д. Степановић

Драган Павловић

Фотографија:

Љубомир Д. Златановић

Горан Крстић

Ненад Живановић

Рајче Бркић

Саша Шпаровић

Стручни консултант:

Горан Ђорђевић

Припрема и штампа:

NEWPRESS d.o.o. Смедерево

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
32+659(497.11)

СМЕДЕРЕВСКИ МАГАЗИН / главни и
одговорни уредник Саша Николић. –
2008, бр. 1 – Смедерево (Л. Мушицког
131) : Newpress, 2008 – (Смедерево :
Newpress). – 30 cm Месечно
ISSN 1820-9335 = Смедеревски магазин
COBISS.SR-ID 151622156

Поштовани читаоче!

З а Немце се каже да су педантни, за Јапанце важи да су вредни, Италијани су на гласу као љубавници, а о нама се најчешће говори да смо - мали поносан народ са богатом историјом! Изгледа да је историја баш богата, а ми баш мали па не можемо толику да је истрпимо. Јер, да је другачије, не бисмо је се тако олако одрицали. Не бисмо заборављали неке важне људе, неке значајне догађаје, нека лепа места...

Има ли, на пример, у Смедереву славара којима је свети **Стефан Слепи српски** заштитник? Сумњам! Да ли га се Град бар сети 22. октобра, када Црква чини помен на њега? Никада! А свети Стефан, деспот српски, познат и као благочастиви Стефан Слепи, син је деспота Ђурђа и деспотице Јерине. Са својом сестром Маром живео је неко време на двору султана Мурата Другог. Ослепљен је у Једрену заједно са братом Гргуром. Над Србијом је примио деспотску власт 1458. године, али се ускоро из своје земље морао склонити у Албанију, где се оженио Ангелином, кћерком Скендербега. Слеп и несрећан, но вазда предан Богу, упокојио се у Италији 9. по старом а 22. октобра по новом календару 1468. године. Мошти благочастивог Стефана почивају у манастиру Крушедолу, задужбини сина његовог светог Максима. А требало би да га се сетимо, не само о овом дану, већ увек када прошећамо Тврђавом, јер можда баш тада газимо стопама једног - свеца! Ретка је то привилегија!

Колико је, на пример, Смедереваца прошетало **Шалиначким лугом**? Мало, не рачунамо ли Шалинчане који у њему жире свиње или напасају овце... А хрстови у њему вршњаци су векова.

Можемо ли се, на пример, не постидети због поломљених клупа око **Карађорђевог дуга**, живе историје нашега града? Можемо, очигледно, јер да је другачије и то би место лепше било.

Памтимо ли спортисте којима смо се дичили када су нам доносили медаље, уметнике којима смо аплаудирали, стручњаке којих смо се, у смутним временима, олако одрицали, све оне људе чији су успеси, хтели то они или не, везивани за наш град...?

Докле о прошлости, прекоревају неки, ми хоћемо да градимо будућност, да живимо **сада** и **сутра**...! И у праву су, свакако, и ја сам исто тако прекоревао... Али, данас разумем да сам неким „прошлим“ људима, мојим родитељима, ја био **сада** када су се заволели, и да сам данас то њихово **сутра**. Нема нас без прошлости, у њој смо сви настали.

Због тога ћеш, поштовани читаоче, и у овом броју Магазина, другом по реду, читати приче и о прошлим и о овим, нашим временима. А будућност...? Њу тек градимо, а ваљало би да за то оно најбоље и из прошлости и из нашег времена најбоље дамо.

Јовица Тишма

Садржај

Туризам

4-12	Атрактивно зимско путовање	26
4	Ноћ од које подилазе жмарци	27
6		
8	Стил живота	28-34
9	Градоначелник грађанин	28
	Венчања хоће бити	29

Култура

11-17	Асиметричне шишке за храбре	30
11	Изгледала је мало чудно у капуту жутом	31
15	Ма, каква деџа недеља...	32
17	Шта очекујемо од свог детета?	33
	Стевин кисо купус до јуна	34

Економија

18-23	Личности и догађаји	35-40
19	За оне који воле Смедерево	35
20	Сунце с децом јаче светли	36
21	Не стижем да избројим медаље	37

Водич

24-27	Тениска панорама Смедерева	39
24		
25	Разнода	41-42

Смедеревске кафане... некада

Онда када није било грамофона, радија и телевизije, у механама, кафанама и крчмама одвијао се цео варошки живот. Ту су се окуљали мештани, путници и трговци, занатлије, сељаци и рибари. Пили су кафу из филџана, ракију из чокања, пушили дуван из чибука и луле, мезетили уз чашицу „смедеревке“ или ракије стомаклије, јонекад ојоварали, дојоварали се и јроводили. Ту су честито закључивани јирјовачки јослови, водила се јолићка, ујоварали бракови, јријатјељсја, кумсја...

Пише: Данијела Срејић

Смедеревска варош деветнаестог века била је подељена Петријевским потоком на два дела - српски и турски. Поток је текао кроз центар вароши, у близини данашње цркве, и уливао се у Дунав. Дуж њега, с једне и друге стране, уздизали су се дућани, касапнице и кафане.

Прве **кафане** држали су Турци. Они су своје госте служили искључиво кафом, па отуда и потиче овај назив. Када су кафане почели да отварају и Срби они су у њима поред кафе служили ракију и вино, па је тако настала **механа**. Претерана употреба вина у механама стварала је у оно време велике главобоље, не само због честих свађа и туча, већ и због тога што су у њима обитавале „ороспије“, како су тада називане жене сумњивог

морала. Можда стога најстарије српске песме не знају за крчмаре, већ за „крчмарице младе“. Упркос томе, у Смедереву је број кафана и механа стално растао, па је пописом из 1862/3. године установљено да је у самој вароши било 17 кафана и 39 механа, што представља импозантан број за оно време.

Онда када није било грамофона, радија и телевизије, у механама, кафанама и крчмама одвијао се цео варошки живот. Ту су се окупљали мештани, путници и трговци, занатлије, сељаци и рибари. Пили су кафу из филџана, ракију из чокања, пушили дуван из чибука и луле, мезетили уз чашицу „смедеревке“ или ракије стомаклије, понекад оговарали, договарали се и проводили. Ту су често закључивани трговачки послови, водила се политика, уговарали бракови, пријатељства, кумства. Кочијаши су испред кафана и механа чекали муштерије, а инације и кавгације тражиле друштво. Цигани су нудили своју свирку и песму обављајући улогу мадригалиста... Једном речју, угоститељске радње су средином деветнаестог века врвиле од Срба, Турака, Цинцара, Румуна, Цигана и Јевреја. Сви су долазили ради шале и збиље, парнице и забаве. Одатле се ширила култура, политичке и чаршијске вести, а када су кафански гости сем пића и јела желели провод и забаву, узимали су у руке карте које су у варош стигле с трговцима скелом из Ковина. Ову хазардну занимацију су многи брзо заволели, па је онда било свега - коцкало се у велике суме, губиле су се куће, имања, част, жене...

Кафанама су обично давана звучна имена. Било је ту оних са националним именима попут: **Србија, Шумадија, Таково, Девет Југовића, Краљевић Марко, Српски краљ...** као и оних са поетичним називом - **Пролеће, Три грозда, Винова лоза, Два јелена...**

Да сте се тада нашли у Смедереву, никако не бисте смели да прођете пристаништем а да не свратите у **Синопу, Национал, Бела лађу, Делиград, Македонију, Балкан или Европу...** И можемо, заиста, дуго да набрајамо кафане и механе у тадашњем Сме-

Краља Александра улица, јредња сјрана

Изглед Смедерева са црквеног њорња - Јужна сйрана

дереу. Свака од њих је имала свој живот, своју историју и неку своју причу.

Ко је тада желео да проба рибље специјалитете никако није смео да пропусти **Синопу**. Била је то чисто аласка кафана. Име је добила 1852. када је на њу стављена фирма широких размера, на којој је била насликана велика поморска битка код Синопе у којој је поражена турска флота. Стари Смедереци су причали да је та фирма све до 1914. године висила изнад кафане. У **Синопи** је била кухиња добрих аласких специјалитета.

Свакако се није смела пропустити ни **Бела лађа** која је такође била једна од познатијих кафана у оно време. Неколико је пута оснивана и затварана, а први пут се помиње 1860. године. Била је састајалиште трговачког света, а служила је и као чекаоница путницима који су чекали лађу. А ево приче како је име добила. Пошто су путнички бродови са парним машинама служили само за

„пасажерски“ саобраћај, ишли су брже и били су обојени голубије-белом бојом. Ове лађе биле су повод да се у свим местима од Беча до Браиле на пристаништима подигну кафане са називом **Бела лађа**. За разлику од ових путничких бродова, теретни су били обојени црном бојом. Највећа атракција за Смедеревце била је када је долазила бела лађа капетана Мише Анастасијевића, на којој је за своје госте приређивао ручкове, забаве и праве балове. Кафана **Бела лађа** је често и лоше пословала па је зато мењала власнике. Најдуже су је држали Грци...

Али, кафанским причама никад краја, јер се може још много тога причати о смедеревским кафанама, механама и другим угоститељским објектима. Зато, да оставимо нешто и за следећи број Магазина. Рецимо – причу о хотелу „Лаф“. Био је то први прави европски хотел у Смедереву... али, као што рекох, о томе у следећем броју.

Заборављена шума — Шалиначки луг

Не без поноса, али и не без разлога, прича о туристичким потенцијалима Смедерева не може да заобиђе Шалиначки луг као место које нуди добре разлоге да се наш крај заволи. Природа нам га је подарила, а на нама је да га сачувамо и учинимо местом које ћемо и ми и наши још радије посещивати.

Пише: Дејан Радовановић

Велика пространства поплавних подручја Поморавља и Подунавља пре пар стотина година прекривале су непрегледне шуме, које су у равничарским пределима највећим делом посечене. Углавном је непознато, а делује и помало нестварно, да последњи остаци, тих некадашњих шума у којима су преовлађивали храст лужњак и пољски јасен, опстају, готово на самој раскрсници важних и веома прометних путева, крај ушћа Велике Мораве у Дунав, недалеко од Смедерева. Уточиште су нашли у окружењу које чине стари меандар Мораве и куће житеља Кулича и Шалинца, по којем је Шалиначки луг и добио име.

Стављен је под заштиту државе, због својих природних вредности, 1971. године, када је на 19 ha заштићене површине регистровано 306 храстова лужњака и неколико стабала пољског јасена. Од тада је постала једна трећина стабала, док се једна трећина налази у јакло лошем здравственом стању. Шалиначки луг је дуги низ година представљао главно место за жигење и напајање стоке, те су тако стално уништавани млади, тек изникли храстови, а опстајали су само стари храстови, који сада имају између 200 и 300 година.

Тешко је писати о њима и њиховој судбини, без извесне сете, можда чак патетике и свакако забринутости, мада би ужурбаности и површини савременог света наглувог од тутњаве огромних шлепера, цистерни, баржи, аутомобила, реморкера, много више одговарало приказивање улепшаних фотографија непостојеће стварности. Међутим, достојанственост моћних храстова, ко-

ји попут војника мајора Гавриловића, стоје спремни на све, храбри и обавезује.

Њихова дуговечност, постојаност и тврдоћа су утицали да хиљадама година суверено држе једно од кључних места у митологији многих народа. Међу дрвећем су заузимали оно место које лавови имају у царству животиња и орлови у свету птица. У претхришћанским временима, овакве шуме столетних дивова, стране су светим и уживале су посебно поштовање. Након примања хришћанства, светости храстова је дат нови, дубљи смисао, те су постајали записи, а као бадњаци посебно су грејали душу нашег народа вековима. У тешким временима храстове шуме су биле уточиште од непријатеља, а неретко су њихове крошње замињивале и порушене цркве. Храстови у Лугу стасавали су управо у време када су Карађорђеви устаници, борећи се за слободу, створили модерну српску државу.

Нововековним људима имуним на симболику и дубљи смисао, а изнад свега практичним и незаситим, храстови су послужили као изузетна грађа или добар огрев, а немилосрдним крчењем су добијали обрадиву земљу. Тако су „океани српских шума,” кроз које су некада пролазили задивљени путописци, претворени у мала острва, која у потпуности зависе од наше добре воље и неге. Испод њихове грубе коре, моћног корења и огромних крошњи, крије се веома нежна и рањива природа, посебно осетљива на равнодушност.

Мештани Шалинца и Кулича, причају да су њихови преци откупили ове храстове од Немаца и тако су их за време Другог светског рата спасли од сече. Сада ће бити неопходна дугогодишња истрајност, не само мештана, већ и читавог града Смедерева, како би помогли храстовима да се изборе са имелом, олујама, храстовом стрижибуком, громовима, а посебно са нашим неумереним потребама и загађивањем ваздуха, земљишта и воде.

За налажење правог модела одрживог развоја Шалиначког луга, посебне могућности пружају, у свету све популарнији еколошки туризам и вредан генетски потенцијал, ових снажних и дуговечних храстова, који може постати не само клица за обнову самог Луга, већ и пошумљавања много ширих простора, једном од наших највреднијих аутохтоних врста.

Шалиначки луї (фото Д. Радовановић)

Чинило се — подврте се

Смедерево

У свакој њричи о смедеревским културно-историјским споменицима Карађорђев дуд је незаобилазан. Значајем да, али изгледом, њризнаћемо, даи и није местио којим се њред јосиом можемо јодичији. Да би дан када ћемо и јо јојравији био иијо скорији, можда ће јо моћи одломак из Повеснице од јочейка време на вожда србској Карађорђа Пејровића коју јојијисује Ђир-Анија Пројић, или како је у самој Повесници зајисано „најисана од јензионираној совјейника Књажесива србској, јолковника и кавалера Анијонија Пројића 1853. јодине у Смедереву“.

У одељку насловљеном **1805-та година, а устанка Србског друга**, Ђир-Анта пише: „У то време добије Карађорђе абера да је Ђуша Вулићевић погинуо преваром у Смедереву и са њим још три друга: Обрадица Мали и Миладин из Липа, а Иван Азањац однет кући и тамо умрео. Карађорђе намести Вујицу за старешину на брата му Ђуше место. Карађорђе на Борак код Серагине чесме дође и изазове смедеревске агаларе и с њима се овде помири, а нама пред Турцима заповеди да се вратимо у Смедерево. (...) Карађорђе поита и пређе са војском на Параћин и преброди Мораву ону ноћ. И тако путујући удари на стражу Миленкову и оспу се пушке. Сада заудару добоши, док се разумује да стиже Карађорђе с војском. Овде је било заимног грљења и љубљења по мраку. Карађорђе изда заповест да се креће војска сва на Параћин и одма пође. (...)”

Карађорђе није дао нашим војницима да ударе на Параћин у онаком жару, говорећи: „Ми не војујемо против цара и његових мирних Турака и касаба, него војујемо на даије који цара не поштују”.

И тако војска послуша, и ниједан се није усудио да корачи к Параћину.

Потом дођоше и агалари параћински Карађорђу и поклонили се му се, којима и изјавио да он не војује против цара, но да они буду на миру и цареву рају чувају што боље могу.

Овде у овом сраженију не могу све по реду описивати који су изгинули, но само наводим неког Палију из Окружја смедеревског, из села Азање. Био је човек одвећ храбар и добар коњаник.

Одавде Карађорђе Миленка отпусти с војском преко Ђупријске и Пожаревачке на скелу смедеревску. Миленко се с војском превезе и са војском дође у Јабучје према Смедереву, гди је и смедеревски збег био.

Карађорђе је са Параћина прешао на Јагодину и отишао у Тополу, а војску (је) распустио за време. И одма поче се спремати и преправљати што му треба за смедеревски град. Он је оног времена набавио и две кумбаре и спремио за Смедерево. Тако 1805-те године септемврија 6-га приспе у Коларе, и оданде пише Миленку да крене војску из Јабучја и да иде пред њега да се саједине. Миленко са војском крене преко Липа и Радинца, и изиђе на Царине, и са Карађорђем сјединивши војсак 7-га, и пођу управ на Смедерево. Смедеревски Турци, како опазе да србска војска иде на Смедерево, изиђу пред Србе. Но овде, у оваквом прекрасном пољу као што је Царина, а особито пред Србима, може ли се каква војска задржати? По малом сраженију, даду Турци леђа, а наши онако за њима до у Поток Ђириловачки. Турци се доваде Лауданова шанца, али Срби, не мотрећи на то, стану све боболачке милети уз брдо. Турци, видеши да Срби јуришавају на шанца, оставе и побегну у варош. Наши, не губећи времена, даду се за Турцима и кроз варош нагнају Турке у град. Турци су с града пуцали топовима, а (с) бедема са пушкама, но су наши поватали дућане, магазе и куће за квартире, и куд су Турци имали отворен план гађати наше, чували су се. Карађорђе намести оне две кумбаре на брдо више Смедерева и ујутру, у прозорје, 8. септембра лицем на Малу Госпојину, даду једној кумбари ватру. Куд је полетело од центе ђуле у висину, предаду вику наши да ти се чинило да се Смедерево подврте. Кумбарина ђуле није пало у град, већ на калдрму усред чаршије. Карађорђе кад је видео да ђуле није пало у град, није хтео више ни бацати, но је заповедио те су је скинули ближе ка граду, одакле је више сам управљао. Турци од 8. септембра нису се могли више држати, но 8. новембра, лицем на Аранђелов дан, предаду се. Диздар Муарем Гуша Бошњак преда кључеве градске и Турци изиђу из града. Смедеревски Турци остану у Смедереву, а неки отиду у Видин, а по имену Ујесин Кесеџић, Миленков зет из Кличевца, а Паланчане послао је у Паланку.

Овде је допустио Турцима те су и на ђамију учили. Совјет је дао одма преселити из манастира Боговађе у град смедеревски.

Младен Миловановић, како је био президент Совјета србског, тако је и управљао полицајном струком по Смедереву.

Карађорђе поитао је и на Болечу утврдио шанца од Београда, и намести Смедеревску (Нахију) да чувају.

Довде (је) 1805-та година, а устанка србског Војда Карађорђа и мога знања - друга

Прича о воћки

Пише: Живорад Лазвић

Дуд

Моја јутарња шетња по дворишту је и доручак с ногу. Убирам плодове с грана, орошене, и освежавам уста, стомак и главу. Починем с пролећа убирајући јагоде и ране трешње, а завршићу ујесен лешницима, орасима и црном отелом. Ове године у стопу ме прати псић. Али, ја сам му додао – Дроњави, јер оштродлаки теријер дроњавао делује. Једем гроздиће рибизли. Али увек проба, па се намршти – није то плод за његов укус. Неће ни малине, ни вишње, али смо ипак открили воћку у којој заједнички уживамо: дуд! Имам бели и црни дуд и после много година поново уживам у зрелим слатким дудињама. Не знам зашто моји сељаци дудиње називају јагодама. А дуд је дуд! Тако је било и тако је остало. Сем белих и црних некада смо јели и суре, мургасте дудиње. Иако је Банат близу, Моравци не пеку дудовачу.

Запис

Имали смо увек белодуд у авлији. Сећам се оног до пута - био је велики, разгранат и давао је сочне, крупне слатке плодове. То је у оскудним окупацијским годинама била права посланица за нас, полугладну децу. Али било је доста дудиња и за свиње које обожавају ову воћку, а радо је кљуцају кокошке, пловке, гуске и ћурке. Моја мати и друге жене су од дудиња правиле диван пек-

мез. Ја бих се попео на дрво и тресао гране, а мати и још по неко из куће су чекали доле са раширеном пређом, да, оном пређом којом смо у време постова летњих изловљавали рибу у Језави да појачамо посна варива кувана на води, са неколико капи уља, јер у то време зејтин се куповао у флашице од сто-двеста грама, а бакалин га је сипао из лимене канте.

Али најзачајнији дуд у мојој Кључ-мали је на раскрсници три пута, од памтивека поштован као свето дрво, јер се о светом Николи летњем (22. маја) код њега заустављала литија, попови су певали, момци китили барјаке новим венцима исплетеним девојачким рукама - и тако су испољаване симпатије младих, затим је домаћин износио послужење, па би литија одлазила даље, а ми из мале остајали око дуда у здрављу и весељу. Понекад би свирали и певали момци све док не наиђу гости из суседних села и вароши на празнични ручак. Звали смо га и Ленкин дуд, по Александру Тодоровићу, зато што су га његови преци, по предању, засадили и растао је пред његовом капијом. После многих година забране ове верске шетње, литије су обновљене, али више нису као некад раскошне, распеване, него ето тек да се одужи дуг обичајима, а да би се скупила поворка, учитељи доводе и децу. И ми смо некад из школе, умивени, опраних вратова и ушију, са како-тако свечаном одећом кретали из црквене порте у обилазак поља и села, записа - храстова и дудова и то је било тешко и дуго путовање са песмом.

Свилена буба

Дуд-запис још даје слатке плодове, али једна његова отока се одваја од стабла и све се више нагиње ка путу. Олуја ће је свакако скршити и можда ће неко и страдати, ако се у том тренутку нађе поред записа. Можда би требало да се одсече, али се нико не усуђује да замахне секиром на свето дрво чију кору сваке године краси и крст од воска.

Негде уочи Другог светског рата са новом учитељицом у село је стигао и њен супруг. Звао се Крум. Није био женин колега, ишао је лети бос, гајио козе и ловио рибу. Држао се даље од мештана, али се спријатељио с мојим оцем и допустио ми да се приближим. Бугарин, образован и паметан. Због качкета који је носио, умало га четници нису ликвидирали, али су га одбранили сељаци. Крум је почео да гаји свилене бубе. Учитељица нас је позвала да за незасите гусенице донесемо дудове гранчице пуне лишћа. И то само лишће белог дуда. Зашто свилене бубе не маре за црни дуд ни дан данџи не знам. Својски сам приону на посао и скоро сваког дана стижао у њихов изнајмљени стан са нарамком белодудовог листа. Дуго сам посматрао гмизаве гусенице како прождиру лисје и слушао шуштање. Крум ми је објаснио да ће их хранити док се не зачауре, а затим извлачити из њих свилене нити. Претходно ће чауре скувати – оставиће само неколико из којих ће излетети лептирићи и на дудово лишће снети јајашца из којих ће се развити нове бубе.

Ново занимање, међутим, сељаци нису прихватили. Овај чудан човек необично је и завршио свој живот. Одрадио је неколико година на Голем отоку, а затим пуштен. Запослио се као књиговођа у једној сељачкој земљорадничкој задрузи. Убио је своју жену, осуђен на смрт у Пожаревцу и стрељан.

Пред ручак испићу чашицу ракије, укрћену и ужућену у дудовом бурету. Ракију боји и печурка скинута са дрвета, али јој најлепшу дају дуге које пинтери истешу од дудовог стабла.

Дудове шале

Неки Филип убије из пушке жену која је држала дете на сиси. Пандури га вежу за дуд који је растао пред старом општином. Најде један мештанин и упита:

- Вилипе, зашто те везали.

- За дут – вели Филип. Разабрао је он да га познаник пита за кривицу, али се и онако свезан конопцем шалио.

Дошао Цига доктору и жали се да га је ујело куче.

- На ком месту те ујело – пита лекар.

- У ливади.

- Где те ујело?

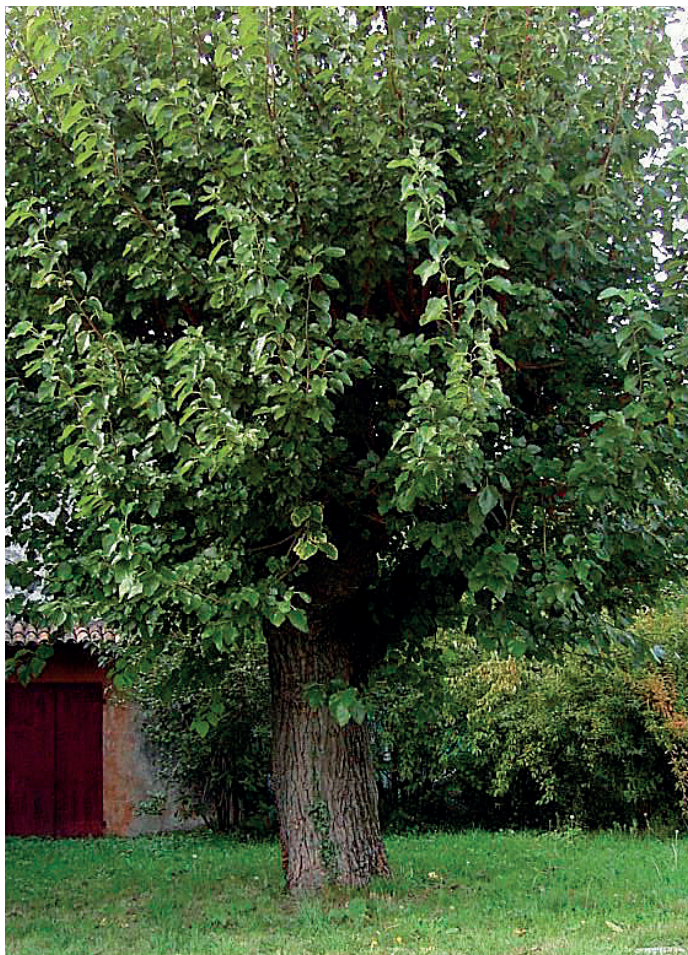
- Под дут, господин доктор.

- Ама, човече, зашто те ујело?

- За ђабе, господин доктор – никако Цига да покаже где је ра-на од кучећих зуба.

Карађорђево дуд

Шала као вино веселит срдце човека, али да се вратимо збили и озбили. Најславнији дуд у Србији, а можда и на свету, порастао је у Смедереву. Под њим је Карађорђе примио од турског заповедника кључеве од града, те је тако Смедерево опет постало престоница као негда под деспотом Ђурђем. Можда је по чувењу овом дуду био раван Таковски грм под којим је Милош Обреновић развио барјак Другог српског устанка. Али тај историјски храст је спалио гром. У том знаку народ је видео и крај династије Обреновића што се и обистинило. Смедеревски грм поштедео је свети Илија, одолео је многим ратовима, експлозији у тврђави четрдесет прве и „савезничким“ бомбардовањима четрдесет четврте и деведесет девете, и ево га листа сваког пролећа и у трећем миленијуму. Колико се генерација сладило његовим дудињама?

Песнички кључеви Смедерева

Први фестивал поезије „Смедеревска песничка јесен” је свечано отворен 14. септембра 1970. године у Малом граду Смедеревске тврђаве, двору деспота Ђурђа Бранковића. Зачула се *песма златоуста* и пробудила *извор живе речи* из кога су потекле песме које, ево, непрекидно теку већ четрдесет година.

Смедерево је један од најопеванијих српских градова. У неисцрпној збирци српске народне поезије (лирске и епске, предања, легенде) неколико је стотина посвећено древном граду, његовој околини, градитељима, деспотској породици Бранковић и њиховим потомцима, коренима, сеобама, девојкама, јунацима, биткама... Као источник народног сећања Смедерево је опевано у поезији многих песника и делима драмских писаца, путописаца, приповедача и романијера.

Песме и прозни записи о Смедереву као и усмено предање допринели су његовој слави и његовом чувењу више од било чега другог. Смедерево су прославили песници и њихова дела су кључеви којима се отварају тајанствени простори трајања града и бодре савремени стваралачки напори и искораци.

Љубитељи поезије су имали прилике да се свих ових година суређу са песницима чије су песме читали у читанкама и школској лектури, али и да упознају младе песнике и прате њихово сазревање и афирмацију.

Неки од њих који су првима зрелијим песмама учествовали на конкурсима фестивала сада су највећа имена српског песништва и песништва других делова југословенског простора.

Фестивал као облик подразумева поред песничких сусретања и такмичење за фестивалске награде. Најстарије фестивалске награде су *Златна струна* и *Смедеревски Орфеј*.

Златна струна је награда која се додељује аутору за необјављену песму (некада на југословенском, а сада на неомеђеном простору). На српском језику или преведену на српски језик, а коју одабере жири фестивала. Награда се састоји од статуете ЗЛАТНА СТРУНА, рад академског вајара Селимира Јовановића – Селета и новчаног износа.

Награду су између осталих добили песници: Весна Парун и Соња Манојловић из Хрватске, Миодраг Павловић, Бранислав Петровић, Живорад Ђорђевић, Драгиша Драшковић из Србије, Радован Павловски из Македоније, Дара Секулић из Босне и Херцеговине, Данило Јокановић, Благоје Баковић и Зоран Раонић из Црне Горе, као и смедеревски песници Милосав Славко Пешић и Добривоје Станојевић.

Пратећа награда је *награда публике* која гласа за песму која јој се највише допала.

На овогодишњи конкурс за награду Златна струна приспело је 700 песама из свих крајева Србије, бивших југословенских република као и европских земаља, Америке, Африке, Аустралије. Жири је одабрао пет песама чији су аутори кандидати за овогодишњу *Струну*: Ђорђе Личина, Александар Милановић, Зоран Милисављевић, Живко Продановић и Јелена Стојасављевић.

Име добитника ће бити саопштено на завршној вечери фестивала.

Књижевни критичар Радојица Таутиновић промовише антологију Ристе Василевској Град на десној а већар на левој обали – поезија смедеревских песника

Миодраг Павловић НАУЧИТЕ ПЈЕСАН

*Кроз каква друштва њреба још њроћи,
крз какве људске видике
крз злоходнике, љауке-војнике,
крз шуме љошасника,
крз уши доушника,
њреба још ићи уз раме дволичника,
с најасником облачићи самуре,
с цариником завлачићи руке у мошње,
љедати љандуре како дију љо кичми!
Свуда се дили борци љроштив ојкровења
и јашу велике коње, вребају крв,
засадају љраведника и свакој ко се јави
између човека и боја, на дрвну.
Куда ће они ићи се клоне звери?*

*Браниће се! Научиће љесму!
Уђиће кроз љусе у мраморни око,
љевајће, оријће, љојће
и сјојће мирно кад се зачује љишћање
ко ће међу вама да зајвори враија,
славославиће док се храму не љродије љеме,
сјаклени љрозор нек се обраићу мору
док не љроклија сиње срце,
јамориће, жубориће, ромориће,
нека вас нађе светило као сри своје снојље,
као ићи мученика крв нађе своје којље,
ускликниће, ујиројће, узхвалиће,
док се и лобањи не ојвори љорњи вид
и љесма не љокуља на сјеме,
љојовајће, коледајће
усред овој раија који сећање брише
научиће љјесан, љо је издавање!*

Учесници Првог фестивала шетају градом (Душко Трифуновић, Мира Алечковић, Али Подримја, Слободан Ракић, Срба Милић, Раша Перић, Ранко Рисојевић, Миливој Славичек и други)

Смедеревски Орфеј је награда која се додељује за најуспешнију необјављену песму смедеревском аутору, члану Књижевног клуба, на анонимном конкурс Књижевног клуба.

Награду су добили сви значајнији завичајни песници.

Овогодишња награда ће бити додељена друге фестивалске вечери у оквиру програма Смедеревски Орфеј.

Награда се састоји од плакете – рад вајара Селимира Јовановића и новчаног дела.

Змај Огњени Вук

Награда **Змај Огњени Вук** се додељује од 2001. године за најбољу песничку књигу између два фестивала, а коју прогласи жири издавача. Награда се састоји од повеље „Змај Огњени Вук“, рад графичког дизајнера професора Горана Филиповића и новчаног износа. Награду су добили: Слободан Ракић, Срба Игњатовић, Драган Јовановић Данолић, Драган Лакићевић, Манојле Гавриловић, Драгомир Браjkовић и Миодраг Павловић.

На основу гласова издавача овогодишњи добитник ове престижне награде је угледна српска песникиња и новинарка Милица Јевтимијевић-Лилић која је добила награду за књигу **Чарам** у издању Издавачке куће **Панорама**.

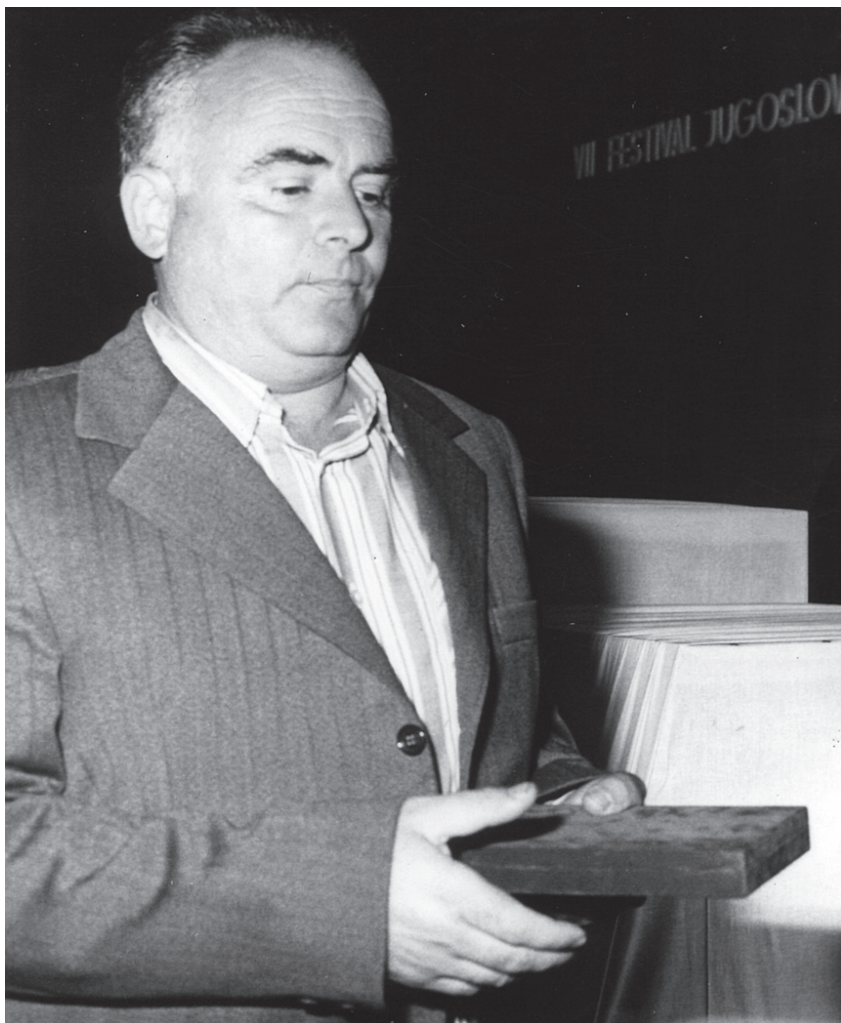
Награда листа Наш глас

је установљена 1971. године за најбољу песму на анонимном конкурс листа за песнике из Србије. Награду је добио песник Мирослав Јозић из Смедеревске Паланке за песму **Триптих**.

Златни кључ Смедерева

Међународна песничка награда **Златни кључ Смедерева** је установљена 1986. године на 17. фестивалу и додељивала се песницима из поднавских земаља до 22. фестивала, а потом песницима из целог света за животно дело. Одлуку доноси Одбор за доделу награде. Награда се састоји од објављивања двојезичне књиге аутора, позлаћене копије средњовековног кључа Тврђаве и новчаног износа.

Досадашњи добитници златног кључа су: Ђео Богза (Румунија), Шандор Вереш (Мађарска), Милан Руфус (Чехословачка), Миодраг Павловић, Таназије Младеновић, Стеван Раичковић (Србија),

Бошко Ђорђевић, Смедеревски Орфеј 1976. године

Киџо Лоренц

Владимир Бурич, Александар Кушнер (Русија), Ели Скапеттеа, Маноли Анагно-стаки (Грчка), Зоу Дифан (Кина), Мусеамура Зимунџа (Зимбабве), Петер Хантке (Аустрија), Антонио Порпета (Шпанија), Лилијана Вутерс (Белгија), Омиро Арит-хис (Мексико), Ив Банфоа (Француска), Фолкер Браун (Немачка), Салах Стети-је (Либан)...

Овогодишњи добитник награде је највећи лужичко-српски песник Кито Ло-ренц.

Добитници награда 1995. Љубивоје Ршумовић (Злајини кључић), Мусеамура Зимунџа – Зимбабве (Злајини кључ) и Милорад Радуновић

Кито Лоренц рођен је 1938. у месту Слепо (нем. Schleife) код Белих Вода (Weisswasser) у Лужицама (Немачка). После матуре у Вишој српској интернатској гимназији у Котбусу, Кито Лоренц је у Лајпцигу студирао славистику од 1956. до 1961. Од 1961. до 1972. радио је у Иституту за истраживање лужичко-српског народа у Будишину (Bautzen). Аутор је више од седамдесет књига песама, прозе, драма, есеја и публицистичких текстова. Добитник је престижних награда за књи-жевно стваралаштво. Песме су му превођене на више од двадесет језика, а у ви-ше наврата су превођене и на српски.

ДРУГИ ЈЕЗИК

*Закрешић ли неки језик
улазећи кроз врајца*

*дрући јачући
излеће кроз њороз*

*јрсћи на инсјирменију сјраха
јлава се којрља с њања*

*Док лејриша крило
јоред њексја*

*нека искрваре
душа и врај*

(Из књиге **ДРУГИ ЈЕЗИК**
ANDRE SPRACHE)

У току припрема Фестивала поезије и овог броја Магазина изненада је преминуо угледни српски песник и преводилац Златко Красни, председник Одбора за доделу награде Златни кључ. Он је при-редιο и превео песме Кита Лоренца и уредио књигу Други језик (Andre Sprache). Његова смрт је ненадокнадиви губитак за његову породицу „Смедеревску песничку јесен” и целокупну српску културу.

Песници Раша Перић и Душко Трифуновић на додели Златног кључића

Златни кључић

Награда Златни кључић је установљена 1994. године на 25. фестивалу и додељује се песнику за децу за целокупно стваралаштво. Награда се састоји од објављивања књиге изабраних песама по избору аутора, плакете Златни кључић, рад академског вајара мр Власте Филиповића и новчаног износа. Досадашњи добитници су: Драган Лукић, Љубивоје Ршумовић, Добрица Ерић, Мира Алечковић, Слободан Станишић, Ђорђе Радишић, Мошо Одаловић, Душко Трифуновић, Брана Црнчевић, Стеван Раичковић, Милован Данојлић, Владимир Андрић и Градимир Стојковић.

Овогодишњи добитник је песник, приповедач и романописац Раша Попов.

Књиге

Фестивал поезије је и најзначајнији смедеревски издавач.

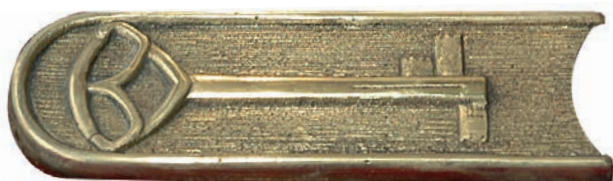
У неколико едиција (Зборници, Поезија градова, Поезија република, Златни кључ, Златни кључић, Златна струна и Мериђани) објављено је око 200 наслова.

Раша Појов

КРАТКОВИДЕ ЖАБЕ

У дну врбе кораве
Врбе сасвим чвораве
На дну реке Мораве
Чейри жабе бораве
Све чейири ћораве
Вид би да ойораве

Видећемо слике сйаре
Жабе носе наочаре

Ове године се објављују књиге: У едицији *Златни кључ*, двадесеттрећа књига: Кито Лоренц, *Изабране песме* (на српском о лужичкосрпском језику) у избору и предговору Златка Красног; у едицији *Златни кључић*, петнаеста књига *Царски Жабац* Раше Попова, у едицији *Златна струна*, тридесетпрва књига са пет песама најуспешнијих по одлуци жирија. У едицији *Мериђани* фестивал објављује десет двојезичних књига: Милована Витезовића (на српском и енглеском језику), Михаела Шпајера (на српском и немачком), Иве Мунћана (на српском и италијанском језику), Љубомира Левчева (на српском и бугарском језику), Алберта Принциса (на српском и италијанском језику), Томислава Стевановића (на српском и енглеском језику), Жермана Дрогенброта (на српском и шпанском језику), Живорада Ђорђевића (на српском и енглеском језику), Лојзе Визера (на српском и немачком језику), Јана Мисикина (на српском и нисоземском језику).

Од 3. до 6. новембра Смедерево ће бити истинска престоница међународних песничких сусретања. На петнаестак програма ће учествовати преко сто сликара, музичара, песника, глумаца, књижевних критичара, професора.

Сви они имају заједничку кућу *Смедеревску песничку јесен*.

Горан Ђорђевић

Раша Појов

Највећи смедеревски ђесник Танасије Младеновић ђраићи ђрођрам Фесђивала

Портрети знаменитог Смедеревца

*Једини Смедеревац који је седео њед штафелајима наших чувених уметника био је Милан Јовановић Стојимировић-Баја, пасиониранни колекционар слиарина и уметнина. Његов књижевни окус сличе последњих година велику популарност, а најпознатије дело из њега, **Силуеће слиарој Београда**, недавно су објављене по његови иуи*

Пише: мр Снежана Цвејковић

Кључну улогу у формирању Музеја у Смедереву, имао је Милан Јовановић Стојимировић, односно, вредне збирке које је он сабрао у деценијама непосредно пред почетак Другог светског рата. Усудом, и под потпуно промененим околностима по завршетку рата, музеј је отворен у кући овог Смедеревца у улици Анте Протића број 2, а окосницу музејалија чинили су предмети из Стојимировићевих колекција.

Марко Челебоновић: Портрет Милана Јовановића Стојимировића, 1931, уље/илаино

Рођен у Смедереву, 1898. године, у оновременој улици Каменици пут, која је припадала Староцрквеној мали (данашња улица Анте Протића), у родном граду завршио је основно, и започео гимназијско образовање, које је довршио у Београду. У Београду је потом завршио Правни факултет, и обављао низ одговорних послова: главни уредник листа Самоуправа, оснивач и уредник Смедеревског журнала и листа Ревии, дописник Одељења за штампу при министарству иностраних дела у Берну и Берлину, дописник Централног пресбироа у Скопљу, где је основао и уређивао лист Вардар, уредник и директор Самоуправе, директор новинске агенције Авала, народни посланик на изборима у Смедереву 1938. године на листи Југословенске радикалне заједнице, начелник Политичког одељења Министарског савета владе Југославије, главни уредник дневног листа Обнова од јула до октобра 1941, а од 1941. године до 1944. године директор Државне архиве у Београду.

Управо су сви ови послови водили Стојимировића у престојне југословенске и европске градове, имао је прилике да се упозна са многим угледним личностима, а када се овоме прикључи његова природна посвећеност историји и уметности јасно је како су формиране његове збирке са вредним историјским, археолошким, уметничким и етнолошким материјалом. Неуморни ходочасник антикварница, мецена неколиких уметника, наручилац и купац уметничких дела формирао је јединствене збирке које је похрањивао у својој родној кући у Смедереву.

Наша пажња овог пута, биће усмерена на два изузетна портрета Милана Јовановића Стојимировића, сликаних кичицама првака југословенског модерног сликарства, Марка Челебоновића и Лазара Личеноског. Међу нешто више од стотину дела ликовне уметности које данас чува смедеревски музеј, а потичу из Стојимировићеве оставштине, ови портрети су драгоцени, како у уметничком, тако и у историјском смислу. Милан Јовановић Стојимировић је једини Смедеревац који је седео пред штафелајима Марка Челебоновића и Лазара Личеноског.

Портрет Милана Јовановића Стојимировића, Марко Челебоновић је насликао 1931. године. То је типичан Челебоновићев портрет, насликан у духу Париске школе, са фигуром постављеном у грађанском ентеријеру, у библиотеци, за радним столом, што је есенцијална карактеристика Стојимировићевог животног стила. Овај портрет припада уметничкој „мркој фази“, оплеменењој звучним акцентима црвене боје. Стојимировић је иначе био велики поклоник Челебоновићеве уметности и редовни посетилац његових изложби. Након посете његове самосталне изложбе у Београду 1937. године у свом Дневнику под датумом 4. мај 1937. године је забележио: „Шетња са Лулом по сунцу, посета изложбе г. Челебоновића (збиља сјајне ствари).”

Изузетно пријатељство повезивало је Милана Ј. Стојимировића и пионире македонске модерне уметности Лазара Личеноског

Лазар Личеноски: Портрет Милана Јовановића
Стојимировића, 1930, уље/илајино

и Николу Мартиноског, а везано је за време док је Стојимировић живео и радио у Скопљу, од 1930. до 1935. године. Многе занимљиве податке о овом времену читамо у Стојимировићевим дневницима које чува Историјски архив у Смедереву. Рецимо и то да смедеревски музеј чува десет слика Лазара Личеноског и шест слика Николу Мартиноског.

Портрет Милана Јовановића Стојимировића Лазар Личеноски је насликао 1930. године. На самосталној изложби Лазара Личеноског, одржаној у Уметничком павиљону у Београду 1933. године, међу изложеним радовима био је и портрет Милана Јовановића Стојимировића. Много година касније и сам Стојимировић портретише Л. Личеноског, заправо он пише његов портрет/силуету, који је први пут објављен у трећем издању његове књиге Силуете старог Београда, из које издвајамо следећи цитат:

„То је све било после 1930, када се Личеноски одлучио да привремено пређе у Скопље, где је остао до 1941. а тада се опет вратио у Београд. Он је у Скопљу становао код зубара Икономовића у главној улици, а његов атеље је тада био као неко опште састајалиште младог света који је волео уметност, разговор и смех уз шољу чаја и лаке закуске, справљене на брзину. Личеноски је ту, као Леонардо Мона Лизу, годинама портретирао лепу Стану Матијевић, прву мис Југославије, и никако се није одлучивао да заврши тај рад. Ту је портретирао и мене, исцела и у фраку. Та је слика с временом некако доспела у реквизите Смедеревског позоришта и висила наред позорнице кад су се у Смедереву дали Глембајеви, док је неко није подсекао (због дужине), па је по-

сле враћена у смедеревски народни музеј у коме се и сада налази, као и десетак других Лазиних слика – а било их је двадесетак, али су многе и нестале за време рата.”

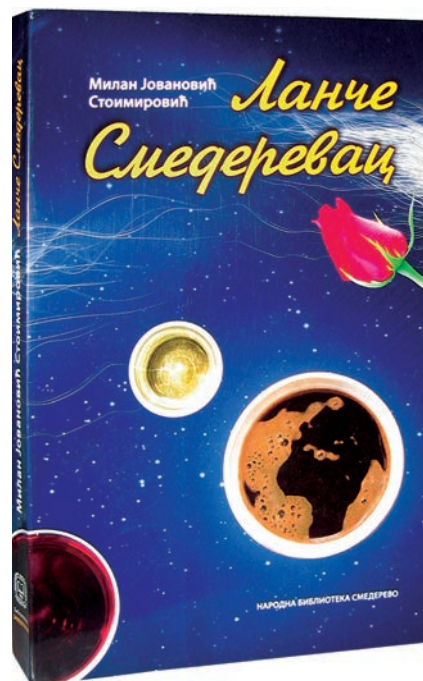
Дакле, Личеноски је испрва портретисао Стојимировића у целој фигури, у фраку. Стојимировићева представа је репрезентативна, са отменим и достојанственим ставом какав је био овај Смедеревац. Нажалост, неко је слику скратио, тако да је то данас трочетвртински портрет.

Музеј у Смедереву основан је 1950. године. До 1958. године у његовој сталној поставци били су изложени портрети Милана Ј. Стојимировића, о којима смо писали, а онда је било наложено да се повуку из сталне поставке, свакако из идеолошких и политичких разлога. Пресељењем у нову музејску зграду 1972. године, у којој се и данас налази смедеревски музеј, ови портрети нажалост нису постали део сталне музејске поставке. Ликовној публици представљени су више пута током различитих ликовних изложби и публиковани су у музејским каталозима.

Последњи портрет Милана Ј. Стојимировића, у барелјефу извајао је Периша Милић, за његов надгробни споменик на београдском Новом гробљу, а отисак овог медаљона постављен је као знак захвалности овом музејском и смедеревском добротвору на улазу у смедеревски музеј.

Због уредништва и писања у листу Обнова, по завршетку Другог светског рата, М. Ј. Стојимировић је 1946. године проглашен за народног непријатеља, осуђен на петнаест година затвора и десет година губитка грађанских и политичких права по издржаној казни. Конфискована му је готово целокупна имовина у Београду и Смедереву. Из затвора у Сремској Митровици, Стојимировић је пуштен након седам и по година издржане казне. Тестаментом 1964. године завештао је легат смедеревском музеју, Народној библиотеци у Смедереву више хиљада књига, а целокупну рукописну оставштину Матици српској у Новом Саду. Умро је у Београду 1966. године.

Милан Јовановић Стојимировић-Бата, један је од наших најбољих предатних новинара, књижевник, дипломата, народни посланик, полиглот, преводилац, историограф, колекционар, једном речи ерудита хуманистичког образовања, те последњи велики добротвор града Смедерева.

Маџин вам предлаже за новембар књију
Ланче Смедеревац Милана Јовановића Стојимировића

ЖИВОТ ПОСВЕЋЕН ПЕВАЊУ

Музику је почела да учи са седам година у родном Смедереву. Свирала је клавир, а подучавали су је тада чувени смедеревски музички ђедаџи: професор Кон, професорка клавира Грејковић, професор солфеђа Драјшица Пејковић. Све су то били познати професори после Другог светског рата. У време те велике несреће Марија Јеремић је била дете.

„Још као дете интересовала сам се за класичну музику. Ипак, осим у Нишкој музичкој школи, паралелно сам се школовала и у Гимназији. Пошто сам много волела да певам, била сам члан хора, а смедеревска Гимназија је одувек имала добар хор. Тада, после рата много смо певали, нарочито наше партизанске песме. Ја сам понекад била и солиста. Тако је мој велики таленат за певање приметио педагог виолине, професор Јеџић, и послао ме да учим соло певање. Наравно, прво сам морала да завршим Средњу музичку школу, а професорка соло певања била ми је Јелка Стаматовић. После тога наставила сам да студирам на београдској Музичкој академији у класи професорке Миле Стојадиновић која је била бечки ђак. Од ње сам научила основу певања, а после сам се усавршавала у Италији, Немачкој... Уствари, певање учитељ целог живота”.

Удаја за новинара Ђука Јулијуса

Након завршене београдске Музичке академије, Марија Јеремић се 1960. године удаје за Ђука Јулијуса, познатог новинара Политике. Одмах након венчања одлазе у Мексико. Тамо су били пет година. За то време Марија Јеремић-Јулијус и даље студира на тамошњој Академији и учи да пева њихове - мексичке песме.

„Из Мексика се враћамо у Београд и ја поново желим да усавршавам певање. У то време приредила сам концерт у Народном музеју. То је 1967. година, а мој наступ био је у оквиру изложбе мексичког сликарства, коју је приредио тадашњи амбасадор Мексика у Београду. Био је то, наравно, концерт мексичке музике. Присуствовали су многи политичари, представници дипломатског кора... Тај концерт донео ми је стипендију италијанске Владе” - истиче Марија Јеремић-Јулијус.

Две године проводи у Риму на најзначајнијој Академији у Италији. Тамо има професоре за глас и интерпретацију. Током усавршавања радила је искључиво опере из италијанског репертоара, а имала је и бројне наступе. Певала је улоге из свог фаха - лирски сопран. „Певала сам и камерну музику, коју су писали сви велики оперски композитори: Верди, Пучини, Белини, Росини, Доницети... Ови композитори су основа за певање у италијанској школи. За оперског певача је врло је важно да пева те песме, поготово на њиховим дијалектима. Боравак у Риму био је веома корисан, јер сам научила и комплетне опере. Певала сам и Травијату. Заиста, много сам научила у Италији. Онда је уследио нови повратак у Мексико.”

Стална релација Мексико – Европа

Из Мексика, почетком седамдесетих година Ђука Јулијус је премештен за Немачку. То је била добра прилика Марији за наставак усавршавања. Посебно се посветила ораторијумској музици. „Нисам могла да певам у операма, јер сам имала малу кћерку. Оперу морате да будете потпуно посвећени. Али сам зато у Немачкој певала са великим оркестрима Хамбурга, Берлина, Франкфурта... И мој глас је тај инструмент, који је то могао да издржи. Много сам певала *Девету симфонију* Лудвига ван Бетовена, али исто тако и мисе Бетовена, Моцарта, а такође и дела Баха, Вердија, Дворжака... Ово је веома захтеван репертоар и врло је важно да вам је глас свеж.” Крајем 1978. године, Марија и Ђука враћају се у Мексико. „У Мексику сам најчешће певала у главном граду, који има много одличних концертних дворана. Наступала сам са бројним изузетним мексичким оркестрима. Певала сам, наравно, и у другим латиноамеричким земљама: Венецуели, Бразилу... Латиноамериканци врло радо прихватају европске уметнике који са собом доносе и другачији дух.” За изузетан допринос оперској уметности, Марији Јеремић-Јулијус је бразилска Влада 1988. године доделила награду - медаљу „Виља Лобос”, и то на стогодишњицу рођења овог композитора. Овај значајан уметник није имао музичко образовање, али је зато имао одличан слух и захваљујући том таленту компоновао је многа значајна дела. „Ја сам свестрана личност, и зато ме, осим наступа, нарочито интересује педагошки рад за који имам смисла. Зато сам се последњих двадесет година томе посветила. А свакако имам шта да пренесем младима, јер сам много учила и сама истраживала. Поготово сам много сазнала у Немачкој, где савршено знају да објасне како треба певати. Мексиканцима је то потребно, с обзиром на то да веома мало познају технику певања.”

Сећање на Ђука

Ђука Јулијус је био веома талентован и врло образован новинар. Говорио је седам језика. Као и Марија, и Ђука је завршио смедеревску Гимназију, јер је његов отац био лекар – психијатар у ковинској Болници. У Смедерево је долазио сваког дана лађицом преко Дунава. Једино би зими, када је Дунав био залеђен, изнајмио стан у Смедереву. У браку су били 33 године, све до смрти Ђуке Јулијуса 1991. године. „Имао је много успеха у послу. Био је пријатељ многих значајних европских политичара: Вилија Бранта, Хелмута Шмита, Геншера... Такође, био је близак и са многим председницима латиноамеричких земаља. Пошто је пензионисан као дописник београдске Политике, Ђука је наставио да пише за најпознатији мексички дневни лист Експрес. У тим новинама сваке недеље објављивао је колумну *Време и свет*. И после његове смрти за ову колумну сваке недеље пишу многи познати Мексиканци: новинари, књижевници, историчари, научници... Умро је пре 17 година. Током дугог боравка у Латинској Америци одржао је бројна предавања о нашој бившој земљи, покушавајући Мексиканцима да објасни како народи са различитим религијама и културама могу да живе заједно.” Марија и Ђука Јулијус имају кћерку која, такође, живи у Мексику. Удата је за мексичког архитекту и у том браку има три кћерке.

Драјан Павловић

PVC

STOLARIJA

ALU

11300 Смедерево, Шалиначка бб
Тел/факс: 026/227 726, 612 095, 611 706

KOMPAKT M-G

11300 Smederevo 026/224-227 026/617-697 www.kompakt-mg.com

Смедерево на сајмовима

Октобар и новембар су месеци током којих се у Београду и Новом Саду одржавају многе сајамске приредбе, између осталих и међународни сајмови туризма, намештаја и књижа. Смедерево се може похвалити да је на сваком од ових сајмова имало своје представнике.

На Међународном сајму туризма у Новом Саду Туристичка организација града Смедерева се представила костимима, сувенирима, туристичким потенцијалима и понудом, чиме је наш град представљен на најлепши могући начин. Уосталом, и није било тешко јер наш град има чиме да се похвали у туристичком, привредном, културном и свакојаком другом смислу.

На 53. Међународном сајму књига одржаном од 20. до 26. октобра у Београду и ове године се представила Народна библиотека Смедерево. На штанду библиотеке су своја издања изложили „Смедеревска песничка јесен“ и многи појединци и мали издавачи, чиме је овдашња књижевна продукција добила запажен публицитет. Као и ранијих година, приватна издавачка кућа „Арка“ имала је свој штанд, а први пут ове године самостално се представила и Издавачка кућа „Хеликс“.

А од 10. до 16. новембра на Београдском сајму одржавају се 46. Међународни сајам намештаја, опреме и унутрашње декора-

ције, и изложба репроматеријала, машина и алата за обраду дрвета. Биће изложене све врсте намештаја – кожног и гарнитурног, намештаја за опремање канцеларијских простора и свих врста јавних објеката, баштенски, стилски и намештај од бамбуса и ратана. На овом сајму, највећем на Балкану, учешће је пријавило 567 излагача, 173 страних из Италије, Аустрије, Немачке, Словеније, Хрватске и из других суседних држава, али и из далеке Азије. Међу домаћим излагачима је и **Stefani mobili** из Смедерева. Ова манифестација, која својом величином засењује све остале сајмове, посебан је изазов да се компанија више година за редом појављује на њој. Прошле године је **Stefani mobili** за производе и презентацију програма тапацираног намештаја освојио награду Удружења ликовних уметника примењене уметности и дизајна. Као резултат вишегодишњег труда крунисаног овом наградом, **Stefani mobili** је на овом сајму добио већи изложбени простор. Штанд се сада налази у епицентру најзначајнијих збивања и излагача, у партеру Хале 1, на површини од 150 квадрата.

Компакт Мет-Гал, смедеревски произвођач металне галантерије и намештаја, на сајму излаже већ дуги низ година. Прошле године су на овој манифестацији добили награду Златни кључ за трпезаријски сто „Динамика“. А овога пута их можете наћи у хали 2, ниво А.

Организатор предвиђа да ће ове године сајам посетити 80 хиљада посетилаца, значајно више него прошле године.

J.M.

Serbia 11300 Smederevo
Mostarska 19
www.stefani.co.rs
mail.stefanimobili@ptt.yu
office: +381 026 224 742
+381 026 617 072
+381 026 617 235

trgocentar

И ми такси за вожњу имамо

Ове године је први прави такси у свету обележио 112. рођендан! Да, да. Ја сам се изненадила када сам од једног јосиодина чула ту информацију. Дошао је из Шпиуијарџа где је такси заштитни знак. Такси је имамо толико уобичајен да је толико толико градски аутобус из саобраћаја. Тако је у још неким Европским градовима. На пример, у Лондону, Yellowcab. У свим америчким филмовима људи се возе у жутиим такси возилима. И ми имамо жути такси, наш Maxi.

Када су пре стотинак година људи користили коњске запреге и плаћали власницима запрега цену за одређену дужину пута, сматрало се да је то претеча таксирања. Тадашњи бизнисмен Фридрих Грајнер наручио је од компаније Daimler Motoren Gesellschaft аутомобил са уграђеним таксиметром и тадашње примитивно превозно средство заменио моторним возилом.

Тај аутомобил, звани Викторија, био је први taxi на свету покретан мотором!

У нашу културу је однедавно ушао такси који је сада постао свакодневница. До пре неколико година вожња таксијем сматрана је правим луксузом. А само возило такси службе није било лако доступно, морало се доћи до њега. Сигурно се сећате тих аутомобила, стајали су преко пута Поште. Од како се у Смедереву појавио први радио такси, Maxi taxi, вожња овим возилима постала је доступна свима, на било ком месту, у било које време. Maxi taxi знамо и по томе што је наш град обојио у жуто. Хајде пробајте нешто: када будете у граду, станите негде, зажмурите на пар секунди и онда отворите очи. Колико год пута ово да пробате толико пута ћете видети бар једно возило Maxi taxi службе. Редакција Смедеревског Магазина вам предлаже Maxi taxi. Зато што их не чекате дуго, јер имају мнооого возила и увек је неко од њих близу вас. Зато што су жути, а жута је боја сунца, позитивно утиче на расположење. Зато што имају традицију. И због много других разлога.

Желимо вам пријатну и удобну вожњу.

J. M.

**Gorička 4
Smederevo**

**026 / 64.11.11
063**

Када некога видиш на улици како разговара сам са собом, народ каже да – или се разводи, или кућу гради...

или купује стан

Ко год је икада пожелио да подигне кредит за куповину стана, сигурно се срео са гомилом стручних израза за које – или никада није чуо, или их не разуме. У овој причи покушаћемо бар мало да вам помогнемо објашњењем неких најчешћих банкарских израза на које наилазимо када се распитујемо за кредит.

Шта је кредит? То је правни однос између повериоца – банке, који да неку ствар на привремено коришћење дужнику (у овом случају новац), и дужника – то јест, вас. Најзаступљенији облик кредита у пракси су новчани кредити, или – зајмови.

Кредитни услови: Њих одређују подаци о утврђеним роковима, цени, осигурању и другим карактеристикама кредита, припадајуће камате и други битни елементи, који се уговором регулишу између вас и банке.

Камата: Свака рата исплаћивања кредита са собом носи камате. Камата је трошак позајмљивања новца и компензација (оно што заузврат банка добија, зарада) повериоца за одрицање од сопствене потрошње и ризике које преузима када поверава свој новац другима. Обично се изражава као годишња каматна стопа, а то је износ камате која ће бити исплаћена током једне године подељен износом позајмљеног новца.

Каматна стопа: То је стопа по којој банци плаћате цену за привремено коришћење одређене количине новца, односно по коме камату отплаћујете. То је, заправо, цена новца. Висина каматне стопе првенствено зависи од понуде и тражње за кредитима (новцем и капиталом), али и од законских и других услова.

Затезна камата: У кредитним условима су назначени рокови уплате рате. Ако их не испоштујете – плаћате затезну камату. Њена висина се обично регулише законским прописима о затезној камати.

Жирант: У ситуацијама када тражите кредит од банке, са собом морате повести жиранта као гаранцију да ћете исплатити дуг. Жирант је, дакле, особа која јемчи за вас и обавезује се да ће, уколико из било ког разлога не будете измиривали своје обавезе, он наставити плаћање.

Бонитет: Да бисте добили кредит, банка проверава и успоставља ваш бонитет. То подразумева проверу формалних и материјалних својства која вас чине сигурним дужником, било да је реч о банци у коју се улажу средства или о физичком лицу коме се дају кредити.

Ваш банкар: Надамо се да смо вам бар мало помогли, да ћете добити кредит и стећи свој стан. Ипак, пре него што се определите за узимање кредита, препоручујемо вам да изаберете поуздану банку и сва детаљнија објашњења потражите од вашег банкара.

J. M.

NLB LHB banka

FILIJALA U SMEDEREVU

Sa ekspoziturama u:

- Petrovcu na Mlavi
- Smederevskoj Palanci
- Požarevcu
- Mladenovcu
- Grockoj
- Žagubici
- Velikoj Plani
- Pančevu

ČISTA VODA U SVAKOM DOMU
sistem filtera sa reverznom osmozom

AQUILA WiN

SMEDEREVO

Petrijevska 26

VUČKOVIĆ
Mirjana
(064/4454-057)
Slobodan
(064/9944-693)

Čuvari živ

ivotne sredine

Kompanija U. S. Steel Serbia već 5 godina radi za zdraviji život u Srbiji, konstantnom brigom i ulaganjem u zaštitu životne sredine u Smederevu, Šapcu i Kučevu, a do kraja 2009. godine u projekte zaštite životne sredine biće uloženo čak 50 miliona dolara.

Naš tim čuvara životne sredine odgovoran je da U. S. Steel Serbia postane i ostane prijatelj našeg okruženja.

U. S. Steel Serbia, d.o.o.

5 GODINA ZAJEDNIČKOG USPEHA

Мушкарци знају зашто

Пре него што се сиремиш и одеш на пиво у нови њаб, или још боље ако већ седиш у њабу и чистиш Смедеревски маџазин, само да Вас њодсејимо да свако њиће, као, уосјалом, и све око нас, има своју исјорију.

Импресивна је сама чињеница да је једно алкохолно пиће још 1516. године заштићено законом!!! Не можемо да извагамо шта је импресивније у томе – година доношења закона или то да је заштићено законом.

Ако сте гледали филм Лајање на звезде онда вам је добро позната реченица: „Јел’ видиш друже са каквим се предзнањем иде у кафану!“ Не само то, већ и отварање првог правога паба у Смедереву, разлог су за ову причу о пиву.

Пиво се сматра...

... једним од најстаријих алкохолних пића. Како се верује, производило се још 7000 година пре нове ере у домаћинствима старих Вавилонца. Ипак, његова историја почиње случајним открићем. Лоше складиштена зрна повукла су влагу и уз помоћ свеprisутних дивљих квасаца ферментирала и претворила се у занимљиву смесу. Они најхрабрији, који су ту кашу пробали, открили су необичан укус који им се допао, те су је назвали „течни

хлеб” или „течна храна”. То није случајно, јер је пиво потпуно природан и биолошки уравнотежен производ, с обзиром да енергетска вредност једног литра пива одговара енергетској вредности једног литра пуномасног млека. Биће да је и то један од разлога његовој дугој историји и традицији пијења. О томе сведоче докази који датирају још из времена пре нове ере. На пример, у првом писаном закону на свету – Хамурабијевом закону (1729 – 1686. п.н.е.), који је уклесан на стубу црног камена вулканског порекла, пише: „Пиво не сме да садржи превише воде и не сме се продавати по превисокој цени. Ако се не наплаћује госту житом, него тражи новац или се вара на тежини или тоци лоше пиће, треба точитељица бити позвана на одговорност и бачена у воду. У пивници жена може бити само точитељица, јер у пивници не сме доћи као гошћа. Жена која иде у гостионицу да пије пиво мора бити спаљена”.

Мушкарци су, изгледа, желели да задрже пиво само за себе. Од тада се, ваљда, кроз векове протеже схватање да је пиво пиће за мушкарце.

Пиво је пиће...

... у којем се алкохол не осећа као доминантан, али га има довољно да појача укус и мирис осталих састојака. Производи се од јечменог слада, воде, хмеља и пивског квасца. Хмељ се додаје пиву као зачин и он му даје арому, мирис, укус и карактеристичну горчину, а уједно је и конзерванс. Пивски квасац изазива алкохолно врење током кога шећери у пивској сладовини прелазе у алкохол и угљендиоксид, али и споредне производе врења који пиву дају карактеристичну арому, пивопије би рекле - шмек. Садржај алкохола зависи од типа пива и креће се у широком дијапазону од, рецимо, испод 1 % код „безалкохолног пива”, тачније код пива са мањим садржајем алкохола, па до 8 % и више код специјалних врста.

Као што смо рекли, пиво има одређену енергетску и нутритивну вредност, и у нормалним количинама (нормалним се сматрају до две флаше на дан) изузетно је корисно и здраво. У старија времена копачима и мушкарцима запосленим у пољу, али и женама које обављају тешке физичке послове, пиво се давало да се окрепе.

Да би овај драгоцен изум остао квалитетан кроз векове, морао је бити заштићен законом. После Хамурабијевог, најпознатији је Закон о чистоћи пива који и данас важи, *Deutsche Reinheitsgebot*, из 1516. године. Њега је донео баварски војвода Wilhelm IV. Према овом закону пиво сме да се производи само од воде, хмеља, слада (и квасца), без других додатака. Ознака: „Gebräut nach dem Deutschen Reinheitsgebot” (произведено према Немачком закону о чистоћи пива) мора да стоји истакнута на тако произведеном пиву.

J. M.

Паб 1516

Први прави паб у нашем граду, симболично је тако назван баш због сећања на годину када је Закон о чистоћи пива донет. Отворен је 28. септембра ове године у улици Краља Петра првог, у правој лондонској атмосфери, и то не само због кише која је током прва два дана упорно падала. Другаре и партнере у послу, **Горана Стојановића** и **Игора Ђорђевића**, питали смо како су дошли на идеју да отворе паб.

„Када смо путовали по Европи, због атмосфере и опуштености присутних, најчешће су нам се допадали пабови. Игор ме је једног дана позвао и предложио да направимо нешто слично и у Смедереву, нешто што би било другачије од свих осталих кафића. Тако смо дошли на идеју да то буде паб, што сличнији правим пабовима широм Европе. Назив смо дали инспирисани Законом о чистоћи пива из 1516. године којим је дозвољено јавно точење пива у Немачкој, па тако настају први пабови. И после скоро 500 година настаје наш!

Потрудили смо се да задовољимо све укусе. Локал смо средили тако да имамо и велики шанк и барске столове намењене пре свега љубитељима пива, имамо и мале столове уз излог који је највећи у овој улици, ту људи могу да седе и уз кафу уживају у пабу и преко дана. Дакле, за сваког понешто.”

Отварању паба је присуствовао и главни снабдевач и ментор паба, представник Апатинске пиваре и Јелен пива Аца Милосављевић.

Неки то воле вруће

Љубитељи пива одвајкада воде полемику какво пиво треба пити. Неки воле да је хладно, па да га или „цеде“ или „тресну“, али има и оних који ће тврдити да је Рамбо Амадеус у праву када каже да су му два врућа пива дража него једно хладно (под условом да број не одређује наклоност). Температура битно утиче на укус пива. Што је пиво хладније мање до изражаја долазе арома и укус који карактеришу пиво као пиће. Хладније пиво утиче и на то да рецептори укуса и мириса у устима и носу изгубе осетљивост. Можда и зато што од хладног пива почне да вас боли грло и добијете кијавицу. Шалимо се, наравно! Одаберите температуру која вама највише одговара и – уживајте, али, пазите, јер све у чему се претера може да нашкоди.

Још једна важна ствар везана за пиво је чаша из које га пијете. Приметили сте да су чаше из којих пијете пиво другачије и по облику и по величини од других. Они који су истраживали кажу да су чаше од дебелог стакла погодније, јер пиво у њима дуже задржава температуру. Због тога су кригље тако популарне. На пример, пиво типа *pils* је врхунског квалитета, „краљ пива“, и пије се, наравно, из „краљевске чаше“. То је она елегантна стаклена чаша са сталком и подметачем. Сам начин пуњења кригли и чаша је ве-

Отворено према шеталишту

ома битан моменат у сервирању пива. Ово је пре свега важно да би се створила и одржала пена која је битна карактеристика пива. Да је то тако потврђује и чињеница да у Немачкој постоји такозвани „закон 7 минута“ којим се стриктно и строго дефинише начин пуњења *pils* пива у чаше! Ако не волите пену - пиво сипајте полако, да се слива низ зид чаше, наравно - унутрашњи зид! Пена је веома важна јер она није само један од параметара који дефинишу пиво као пиће, него је и мера његовог органолептичког квалитета.

Данас се пивске чаше израђују искључиво од стакла. Раније се пило из пехара и других сличних посуда, а кригље, прављене од керамике, имале су и поклопац како би се пиво заштитило од инсеката, а и да не би „излапило“.

Не знамо да ли вам је све ово „презнање“ било неопходно да бисте у пиву уживали, али сигурно не шкоди! Зато – живели!

Јована Маленовић

Са отварања паба 1516

ШТА КАЖУ ГОСТИ?

Маја Максић: „Амбијент ми се допада, другачији је од свих осталих смедеревских кафића. Овако нешто је било потребно Смедереву. Овај савремени паб урађен по светским стандардима биће ми омиљено место у наредном периоду. Поготово сада када сам чула да ће избор пива убудуће бити велики.”

Милорад Поповић: „Импесиониран сам сликама. Свакако да Смедереву треба један овакав паб. Префињени укуси постоје. Верујем да у Смедереву има много љубитеља пива који ма ће ово место бити омиљено.”

Тијана Јоцић: „Свиђа ми се што је присна атмосфера, што је доста осветљено, јер су сви кафићи у граду мрачни. Први утицај је одличан, поготово због излога. То је нешто ново, отвара паб. Екипа је добра, састају се људи истих интересовања. То ми одговара. Мислим да је ово било потребно Смедереву.”

Дарко Симовић: „Атмосфера је заиста сјајна! Дуго сам чекао да се овако нешто отвори у Смедереву, и драго ми је што се то сада десило. Надам се да ће радити успешно. Судећи по броју људи који је вечерас овде, нема сумње да ће ово место постати најбоље у граду.”

Зорица Поповић: „Улица у којој се паб налази, улица Краља Петра је уназад годинама опредељена за забаву и дружење, али овакав објекат, оваквог типа и садржаја, није постојао. Паб 1516 је први такав у овој улици, и наравно да треба да постоји.”

Атрактивно зимско путовање

Резервишите на време своје место у свету!

Можда вам ово звучи као фраза, као што је и мени звучало, па сам због тога увек чекала последњи тренутак да одлучим где ћу на летовање. Без обзира што сам због тога увек имала потешкоћа, не само да нађем слободно место већ и зато што сам морала одмах да платим, јер се за тако изабран аранжман цео износ најчешће мора исплатити до поласка.

А замислите да изаберете већ данас и пријавите се сутра. Знали бисте где путујете, имали бисте довољно времена да се са тим местом детаљно упознате, да сазнате шта вреди видети и посетити, где треба куповати, и штошта још. Осим тога, имали бисте времена да то исплатите у десетак месечних рата. Тако бисте могли да одете ако не на најскупља, а оно бар атрактивнија места у свету, а да и не осетите колико су скупа. А наш народ воли кад се нешто плаћа на рате...

Не важи ово само за лето, и зими се има где путовати. Оно што нам се највише приближило, а нисмо ни свесни, јесте Нова година! Јесте ли одлучили где ћете да је дочекаете? Шта мислите о Риму? Знам, мислите да је скупо... Е, па, није! Распитајте се мало, бићете изненађени шта све нуде смедеревске туристичке агенције. Мени је, на пример, најинтересантнија била понуда **да дочекам Нову годину на Шпанском тргу, у Риму...** Замислите то – Рим, и ви у њему! А овај аранжман вам то може омогућити јер плаћате само пут и, можда, смештај, али њега скоро да не треба да рачунате јер сам дочек посебно не плаћате. У Италији је улаз у ресторане после поноћи бесплатан! Чак сам пронашла и аранжман од недељу дана који обухвата прославу Нове године, кошта мање од 314 евра, и наравно, плаћа се на рате: **Седам дана у Риму са обиласком Фиренце и Ватикана и дочеком Нове године, полазак је 28. децембра и кошта 279 евра плус 35 за италијанску визу, у динарској противвредности, плаћање одложено до 20. фебруара.**

Шта више треба рећи?! Зато, не будите лењи, туристичке агенције раде и зими и имају привлачне аранжмане. Уосталом, ко каже да је само лето време за путовања?

Ваша Јована

TURISTIČKA AGENCIJA

Evropski gradovi: - Novembar / bus / avion

NOVOGODIŠNJI ARANŽMANI

- BUDIMPEŠTA 4 dana / 190 €
- PRAG 6 dana / 245 €
- PARIZ 7 dana / 379 €
- RIM 7 dana / 279 €

HIT PONUDA

LETO 2009. GRČKA

MISLITE NA VREME, NOVOGODIŠNJI POPUST 5 - 10%

Proleće 2009

- VENECIJA – VERONA	16.04. - 19.04.2009. 155 €
	21.04. - 24.04.2009. 155 €
- SEVERNA ITALIJA	16.04. - 21.04.2009. 209 €
- RIM	16.04. - 23.04.2009. 324 €
- Španija Italija Francuska	16.04. - 24.04.2009. 325 €
SVE NA 10 RATA!	

Karadordeva 12, SMEDEREVO ☀ T.C. Danubius, lok. 213, II sprat ☀ 026/644 540; 644 544 ☀ www.sunserbia.com ☀ e-mail: suntravel@sezampro.yu

Ноћ од које подилазе жмарци

Ако сте радознали, авантуристичког духа и љубитељ неконвенционалног страха, **Ноћ вештица** може бити ваш избор јер поједине агенције нуде аранжмане за неке дестинације где се она празнује. Наравно, не пропагирамо паганске обичаје, али када се већ о томе снимају филмови и пишу приче, није на одмет да сазнамо зашто западни свет воли овај празник. Додуше, за ову годину сте одоцнили јер се Ноћ вештица празнује 31. октобра, али за оне који не воле овакве изазове и у новембру има занимљивих аранжмана.

Мене је прича о грофу Дракули, из прошлог броја, навела да размишља о томе да отпути у Румунију, наравно, не због „шопинга“ из оних времена (не повратила се онаква) већ зато што је ова земља постала атрактивна европска туристичка дестинација за све жељне – страха. Због тога и смедеревске туристичке агенције нуде разноврсне аранжмане у којима је централни догађај посета замку овог надалеко познатог **вампира**. Кад смо код тога, знате ли да је вампир српска реч, једина која је из нашег ушла у све највеће европске језике?

Жеља је, дакле, ту, али због једног догађаја из тинејџерских дана још увек прикупља храброст, (близу сам, само ми мало недостаје па да пакујем торбе). Наиме, мој брат, који је рођен 30. октобра, познат је по незаборавним рођенданским журкама које се не пропуштају! Е, једне године је прославу правео у суботу увече - 31. октобра. Тада се тек чуло да на западу овај дан сматрају празником, па брат одлучи да и

ми направимо журку са главном темом – Halloween филм. Ноћ од које подилазе жмарци почела је филмовима са овом темом. Како то обично бива, мушкарци су после плашили девојке свакојаким причама и грозним гримасама, ми смо вриштале и, тако... општи хаос! Тачно у поноћ, у „вампирско време“ гости су у паровима, да једно другом „држе“ страх, полако одлазили. Остали смо само нас троје – мој брат, његов друг и ја. Таман када смо помислили да смо сав страх потрошили, код прозора се нешто зачуло, као... нечији кораци... Или је ветар (чему сам се надала), рекох, или се неко од друштва вратио да нас плаши, и правећи се храбра кренем ка прозору: изненадићу га, подићи ћу ролетне и ја њега (сама не знам кога) уплашити. На прстима сам пришла прозору, нагло повукла ролетне и - вриснула! Жмарци су ме подишли од страха јер сам нешто у том тренутку видела. Неко је стварно био у прозору! Вриштала сам бар десетак секунди док нисам схватила да и лик на прозорском стаклу вришти и прави исте покрете као ја! Брат и његов друг ми приђоше зацењени од смеха! Уплашила сам се свог одраза у стаклу...

Од тада хорор филмове не гледам ни дању, али ме је прича о Дракули баш заинтриговала да још једном искушам своју храброст. А ви, ако сте довољно храбри или бар мислите да јесте, искушајте себе и проведите ноћ у дворцу грофа Дракуле. Можда ћемо се и срести!

Јована Маленовић

cafe
red.j

**Mogućnost iznajmljivanja
prostora za vaše žurke i
rođendane
Kralja Petra I broj 33**

ПОКРЕТ!

Preduzeće za trgovinu, turizam i usluge
„POKRET” doo
Smederevo, Đure Jakšića 6, ITG centar
Telefon/fax: 026 618 434, mob. tel: 064 4 888 654

ДРАКУЛА ТУРА

29.12. - 2.1.2009. **190 €** у три рате

Дочекајте Нову
годину на тргови-
ма Букурешта.
У поноћ Вас оче-
кује изненађење...
Упознајте и Буку-
решт и другу по
величини зграду
на свету!!!

**ПОКРЕТ
У ЕВРОПУ!**

Градоначелник грађанин

*Господин Предрај Умичевић је градоначелник, усје-
шан привредник, сујрућ, оџац, али су све то занима-
ња, функције и обавезе које су или првишће званичне,
или првишће личне за један овакав разговор уз кафи-
цу. С обзиром да је и наш сујрађанин, разговор са њим
свели смо на причу о Смедереву и његовим омиљеним
мјестима у граду, желећи да нашеј градоначелника
ујознамо као – грађанина. Ујравно је збој тога и прво
ишћање било сасвим обично – како господин Умиче-
вић види Смедерево као грађанин који у њему са сво-
јом породицом живи.*

Умичевић: Ја видим Смедерево као развијен индустријски град, као лучки град, као пољопривредни, као универзитетски град, као сајамски град, као развијен туристички град... Када кажем туристички град мислим на сеоски, градски, спортски туризам и богату историју Смедерева.

Магазин: Која су то место која највише волите и најчешће обилазите?

Умичевић: Ја мислим да нема Смедеревца који би прескочио Дунав када говори о најдражим местима у граду. Своје слободно време користим за шетњу поред Дунава. Ја живим на Југову, па тај део Дунава чешће посећујем. Југово има дивну стазу за

шетање. Када ми обавезе дозвољавају, увече изађем са породицом да том стазом прошетам. Тако се опуштамо и одмарамо мисли. Препоручио бих свим нашим суграђанима да се после напорног и стресног дана опусте у пријатној шетњи поред Дунава, евентуално читајући неку књигу. Значи, могу да издвојим Дунав и Југово као најлепше просторе у Смедереву са изузетно високим туристичким потенцијалом. Да не заборавим, најбољи и најлепши простор на Балкану по мом мишљењу налази се управо у нашем граду. Смедеревска тврђава и Мали град у њој који је доста коришћен за одржавање концерата, и који важи за најбољи простор за одржавање музичких, сценских, драмских догађаја. Пре неколико месеци у Мали град Тврђаве су долазили реномирани светски стручњаци у области музике како би оценили овај простор и препоручили га у свету за одржавање концерата. Оцена је била и више него одлична. Мали град је најквалитетније место на Балкану што се тиче акустичности простора, културе, историје и туризма. Надам се да ће у неком наредном периоду Смедерево добити један фестивал на државном нивоу који ће се одржавати у Малом граду.

Магазин: Како успевате да у једном дану будете и градоначелник, и привредник, и породичан човек?

Умичевић: У питању је само добра организација. Све је само питање тога како и да ли уопште умеш да се организујеш. Трудим се да максимално добро организујем све своје обавезе према суграђанима, такође сам одговоран за своју фирму, али да никако не запоставим своју породицу и пријатеље. Максимално се трудим да уклопим све те три ствари, јер било која да мањка није добро. Лепа страна у животу је када неком ситуацијом, неком малом ствари улепшате дан ономе кога волите, било да је то поклон или неки гест, или само пар речи... Тај осећај да сте некоме улепшали дан, или да сте га насмејали, много значи. Толико много значи да сваки проблем на послу или на неком другом пољу изгуби ту јачину. Мото којим се ја руководим како на послу тако и у приватном животу, а желео бих да га прихвате и наши суграђани, јесте - бити у раду успешан и својим животом задовољан.

Јована Маленовић

Дунав и Југово најдража мјеста: Предрај Умичевић у разговору са Јованом Маленовић

Венчања **хоће** бити

У прошлој броју смо писали о великој муци мушке појулације да осмисли оригиналан начин да зајроси девојку, и посавештовали вас какав ирсћен да изабереће. У томе су нам помогли мушки чланови породице Вујосевић, Душан и Ненад, са којима се можеће сресћи у Кући злати и сашова Вујосевић и златари Душан. Е, драге даме, ако се на вашој руци већ налази веренички ирсћен, онда је дошло време да одаберете – венчаницу, ону јединствену хаљину о којој је свака од нас, још као сасвим мала девојчица, маштала.

Пише: Јована Маленовић

Венчање је дан када је млада у центру пажње. Зато је јако важно да изаберете одговарајућу венчаницу. Касније ће сва родбина и сви пријатељи гледати фотографије и причаће се о венчању. Будите сигурне да ће и Ваша венчаница бити једна од тема. У овом броју ћу покушати да вам помогнемо при избору венчанице, или да вам бар ових пет минута (колико је потребно да прочитате текст) улепшамо и скренемо пажњу са свакодневних брига.

Венчаница је у већини случајева бела, али то није одувек био обичај. Некада се сматрало да је плава боја симбол чистоте душе и тела, па су се венчанице израђивале у овој боји. Након венчања британске краљице Викторије и Алберта 1840. године, бела венчаница улази у моду која је до данас остала правило. Забележени су разни покушаји промене боје ове хаљине, али се увек изнова враћало белој. Символика беле венчанице се преноси са колена на колена и у сваком интерпретирању се понешто дода, понешто одузме, али најбитније је да бело симболише чисту и искрену љубав према особи са којом се ступа у брак.

Венчанице су се раније шиле, а са новим светским трендовима се и код нас мењају обичаји, те данашње младе изнајмљују хаљине у којима ће се венчати. Ређе их купују, мада и даље има оних који желе да имају – своју венчаницу.

Наш савет је да, када пробате венчаницу, одете сами у салон, јер ће се мами, баки, сестри или другарици сигурно допасти – свака. Осећај да им се удаје ћерка, унука, сестра или другарица толико је леп да ће свака од њих бити ганута када се појавите у свакој белој хаљини. Зато, идите сами, бар док не одаберете оне које улазе у „ужи избор“.

Бела, крем, кратка, дугачка, са чипком или без ње... Ух! Избор је велики! Бирајте лагано, бар месец или два унапред. И одаберите ону у којој ћете се најлепше осећати и која је приближна оној о којој сте сањали. За коју год да се тако одлучите, нећете погрешити.

Ми вам саветујемо да посетите неки од предложених салона венчаница. Сигурно ћете наћи нешто што задовољава ваше критеријуме... и снове. Сетите се, најтежу одлуку сте већ донели – одабрали сте будућег супруга! Не дозволите да вам одабир венчанице буде тежи.

Не препоручујемо, али је занимљиво и ово знати, ако низбогчега а оно да се забавите док бирате своју венчаницу: У Риплијевом музеју „Веровали или не“ у Њујорку изложене су венчанице направљене од – тоалет папира. Сајт *Јефтина и шик венчања* већ четири године организује такмичење у прављењу венчаница од овог потрошног материјала. Услов је да венчаница буде израђена само од папира и лепка или селотејпа. Веровали или не одзив креатора оваких венчаница је велики, а награда за најлепшу венчаницу износи неколико хиљада долара.

На крају, не заборавите да уз венчаницу одмах одаберете и пратеће елементе. О бидермајерима, букетима и другим стварицама неопходним за венчање прочитајте у неком од следећих бројева. До тада вам предлагемо да свадбено весеље улепшате добрим ватрометом и док се на небу над вама преплиће хиљаде боја ви улазите у брачну луку...

Размислите о томе!

Pirotehnika

Извођење и организација ватромета за венчања и сва Ваша славља!

СР ПИРОТЕХНИКА

Један од извођача ватромета за Еуросонг 2008.

www.pirotehnika.co.yu

064 / 15 36 26 4

butik

Snežana

Cvijićeva 7 Smederevo
iznajmljivanje venčanica
i pratećih detalja

026/ 613-044

064/20 55 698

Асиметричне **шишке** за храбре

У овом броју Маџазин свој простор намењује и мушкарцима и трендовима намењеним њима, да неко не помисли како је мода само женска тема, али ред је да у првом броју трендсет имају даме

У последње време мушкарци све више пажње посвећују свом изгледу. Један од најважнијих елемената у изградњи стила и имиџа сваког мушкарца је коса.

„Ако желите да промените имиџ, најбоље је да почнете од косе“, каже популарни мушки фризер Иван Вујовић, који нам је помогао да за вас изаберемо хит фризуру ове сезоне.

Фризура највише зависи од дела дана или догађаја за који је правите. Оне свакодневне су углавном кратке, необавезне, несташно разбарушене и без сувишних лепљивих препарата за косу.

„Ове зиме модерне су фризури шишане убудном и клизном техником, без машинице“, саветује Иван. Мушкарцима се препоручују и шишке свих дужина. „Шишке могу да се носе на челу, подигнуте, а сада су опет модерне и шишке са стране. Препоручује се и полудуга коса са веома истањеним крајевима и што чупавијег облика. За оне мало храбрије предлагам наглашену асиметрију на шишкама.“

Наравно, додајемо ми, ово никако не носити на озбиљним пословним састанцима. За овакве прилике резервисане су класичније и уредније фризури. Најзахвалније су такозване „2y1“. То су фризури шишане тако да су за пословни дан уредне и заглађене, а увече је довољно да косу само нежно разбарушите и добићете опуштен изглед.

Ипак, не ослањајте се много на трендове ако вашем лицу и имиџу то не одговара. Увек носите оно што се вама највише свиђа, јер ћете се тако свиђати и онима до чијег вам је мишљења стало.

У следећем броју Маџазина даћемо вам неке предлоге за – новогодишњу фризуру.

Ј. М.

Тржни центар Данубиус локал 237/а
Други спрат на тераси

Изгледала је мало чудно у капуту жутом...

Потекли месец, са изузетком неколико дана, памтићемо као изузетно топао, право Михолско лето. Припремљене мантиле, бундице и капуте вратили смо у ормаре да сачекају „свој тренутак“, али, ако је веровати метеоролозима који праву јесен најављују за овај месец, чекање им неће бити дуго. Остаје само дилема хоће ли се то и тада носити.

Ако сте у могућности да бирате, бриге нема. На пример, пре тридесетак година је девојка у *капуту жутом кројеном без везе* могла изазвати чуђење које ће је одвести у песму Бијелог дугмета.

Ове сезоне у тренду су баш такви капуту – жуте и црвене боје, а онима класичнијем одевању нико неће замерити ако су браон и црни. Што се дужина тиче, дозвољена је потпуна слобода. Носе се и кратки и они до колена, али и они екстра дугачки капуту. Светски дизајнери су за ову зиму пласирали шкотски стил, све врсте каро дезена, али са назнаком да у њима доминира црвено. Актуелне боје су такве да одговарају сваком тену и боји косе. Није битно да ли сте црнка, бринета или плавуша, црвено и жуто ће вам одлично пристајати. Капуту су одличан избор за зиму, не само због тога што су топли већ и зато што се лако комбинују. Можете их носити уз елегантне комбинације са високим потпетицама и крзненим шалом. За пословни дан капут можете украсити неким лепим шалом, али треба водити рачуна да није пренаглашен како не би потиснуо капут у други план. Дакле, неупадљив шал за пословни дан. За дневне casual варијанте, капут можете уклопити са џинсом тамније боје и ципелицама или чизмицама са равним ђоном. Ову комбинацију допуните качкетићем. Сада имате велики избор стилизованих качкета који греју главу и штите косу од спољашњих утицаја. Изаберите један, нећете погрешити – осим ако се не определите за превише спортски качкет.

Ваша Јована

Ма, каква дечја недеља...

... молим вас, какви бакрачи, какве трице и кучине, какво транге-франге, какво смути-па-проспи...! Нећу ни да чујем! Деци – дечја недеља! Седам дана! Сто осамдесет осам сати! Једанаест хиљада двеста осамдесет минута а о секундама да не говоримо! То деци? А шта ћемо са остатком, са преосталом педесет једном недељом у години са...мммм... не знам колико сати, минута и секунде, а? Кога ћемо тих дана волети?

Немојте, молим вас... у ствари, већ сам вас замолио на почетку, немојте људи да сте одрасли! Деца су један посебан народ који служи за вољење и мажење, за учење и трошење слатких ствари, за лепоту света! Њима треба да посветимо све секунде, сваки трен!

Дечју недељу признајем само у једном случају – да опомене на то да су сви одрасли прво били деца, и да не би постали то што јесу да нису били деца. Што рече неко мудар: „Дете је отац човека!“ Ако вам је ова мудрост мало, ево вам онда ово што је Љуба Ршум испевао:

*„Дете треба да посматраш,
ал му не смеш на пут стати,
што га пре човеком сматраш –
пре ће човек и постати!”*

Могу ја још свашта паметно да вам речитујем, али је за данас и ово доста.

Него, да ми почнемо нешто да радимо.

Пише ми једна **Нина Величковић** и пита **зашто мора да иде у вртић и кад је лепо време, кад је много лепше да овако трчи на фонтани!** То - овако - је као на фотографији.

Драга моја Нина, ти си сигурно девојчица фина, мислим – ниси нека сека-Перса која се пренемаже као стрина, па је дружење с тобом права милина... Дакле, драга моја Нина, у вртић треба да идеш за-

Деци треба дајти сваки џрен – обележавање
Дечје недеље исцред цркве

otvoreno

Dr
Dexy

то да он не би био тужан. Стварно! Знаш, кад ти трчиш по фонтани, онда се не радујеш само ти, већ и фонтана, лепо јој је јер је стопалима голицах: трч-трч, гили-гили, трч-трч, гили-гили, а њој лепо, лепо, лепо... не може се описати... А када си у вртићу, онда се и он радује јер у њему спаваш после ручка, играш се са другарима и васпитачицом, смејеш се, трчиш и скачеш, па је и вртићу лепо, лепо, лепо... не може се описати. Међутим, када не дођеш, онда вртић мисли да си љута на њега, играчке мисле да више нећеш да се играш са њима, а и сама знаш како је то када ти хоћеш да се играш а неко неће, шоља се успаничи јер нема ко из ње да пије млеко па ће онда друге шоље да је зафркавају... И твоје вртичке патике буду тужне јер онда морају цео дан да остану у ормару пошто нема ко да их прошета. Признаћеш, то не би било фер. Сви те толико воле, а тебе - нема! Зато - слушај ово:

*Свако воли, то сви знамо,
кад су неки леви дани
да се шета, да скакућес
и трчкара по фонтани!
Ниси зец да стално трчкаш,
Не приличи дечјем бићу!
Има дана које треба
проводити у вртићу!*

Ето! Молим те, изволи овај рецепт, и увек кад се питаш зашто баш тада мораш у вртић, а ти сама себи ово изрепентуј. Ако ти је од њега горко, (има неких лекова који су стваааарно горки), онда неко, на пример тетка, може да ти купи слаткиш. Тетке обожавају да купују деци слаткише.

И то је то, нема више!

Да видимо шта ми пише, шта ми пише **Недељко Суботић**... Каже: **Поштовани докторе Декси, имам проблем са мојим љубимцем далматинцем. Одбија да носи пеге, каже да више нису у моди, него тражи да га префарбам у плаво! Молим за одговор шта да радим!** Поштовани Недељко... Пази ово...! Да ли се ти стварно зовеш Недељко Суботић? Баш занимљиво... Дакле, поштовани Недељко, прво и прво, ниси ми рекао у коју плаву боју твој љубимац далматинац жели да га офарбаш? Није ваљда да хоће да личи на - шерпу! Неко други, чим му спомену плаву боју, помисли на реку, небо или нечије лепе плаве очи, а ја одмах помислим на једну шерпу у којој је моја бака кувала слатко. Е, сад, не само да би био смешан тако шерпасто плав, већ не би могао да избегне туфне, јер је бакина плава шерпа имала беле туфне, тако да му оне не гину. А друго, они који воле да се фарбају,

Ево, овако Нина џрчи на Фонтани

то чине јер желе да буду неко други. И шта ако твој љубимац тако префарбан поста-не... на пример – мачка. И уместо да лаје, он почне да мјауче... Или папагај! Постоје плави папагаји... Онда ће он, јадан, уместо да глоцка неку лепу кост морати да кљуца којекакво зрневље... Стварно, да га ниси ти малчице занемарио и почео да га храниш чипсом, смокијем и тако нечим, па се он због тога збунио... Један мој друг је свом псу давао да једе црни лук, замисли, али је пас, чим га је помиришао, постао лужав па се само правио да једе а у ствари га је закопавао... Мој друг то није знао све док у пролеће лук није изникао на сред дворишта! Замисли... Него, ево рецепта:

*Свако од нас нешто воли,
па шта воли - то и хоће:
зец би сочну шаргарепу,
мајмун слатко јужно воће!
Мачка би да смаже миша,
сочну траву воли крава...
Свако хоће то што воли,
а пас кости - обожава!*

Ово је, значи, рецепт али – за тебе, јер само ти можеш помоћи свом љубимцу далматинцу. Препоручујем ти да га подсетиш да је он пас, да је леп баш због тога што је такав какав јесте и да нема никакве потребе да буде другачији. То ћеш му доказати тако што ћеш повремено да му поклониш неку лепу кост, и, што је најважније, да му посветиш своје време и своју љубав, да се играш са њим и да га водиш у шетњу... Ви-дећеш, решиће се проблем док си рекао: **Птптрпковић птптрчи с птптрпковићима птптрпковици!** Пробај, лако је!

И.... И, то би било све!

Ето!

Другари, ако имате неки проблем, слободно ми пишите, у следећем броју Магазина добијате одговор, часна реч! Следећ...! Ух, збунио сам се, мислио сам да сам у ординацији... Довиђенце!

Ваш Др Декси

Шта очекујемо од свог детета?

Сви смо свесни колико један деци осмех, ситисак руке или ситрасивен зајрљај, као излив и доказ љубави, унесе сунца и среће у наш живот!

Пише: Слободанка Радосављевић

Сваки родитељ очекује да његово дете буде разумно, послушно, успешно... Колико охрабрујемо своје дете, колико често и у којим приликама показујемо детету да смо уз њега, да га подржавамо, разумемо, да смо спремни да му помогнемо?

Да ли, као одрасли, знамо које су стварне могућности нашег детета?

Колико осећамо одговорност када реагујемо на догађаје које дете учини? Не боравимо да је дете људско биће које има своја права, одговорност и индивидуалност. Треба се позабавити дететом, наћи начин да му помогнемо да буде срећно и задовољно, да би, кад одрасте, постало одговорна личност која има самопоуздање и самопоштовање.

Да ли можемо да раздвојимо две ствари: које су стварне могућности детета у осетљивом, развојном периоду у коме се налази, и у складу стим, оправданост нашег очекивања.

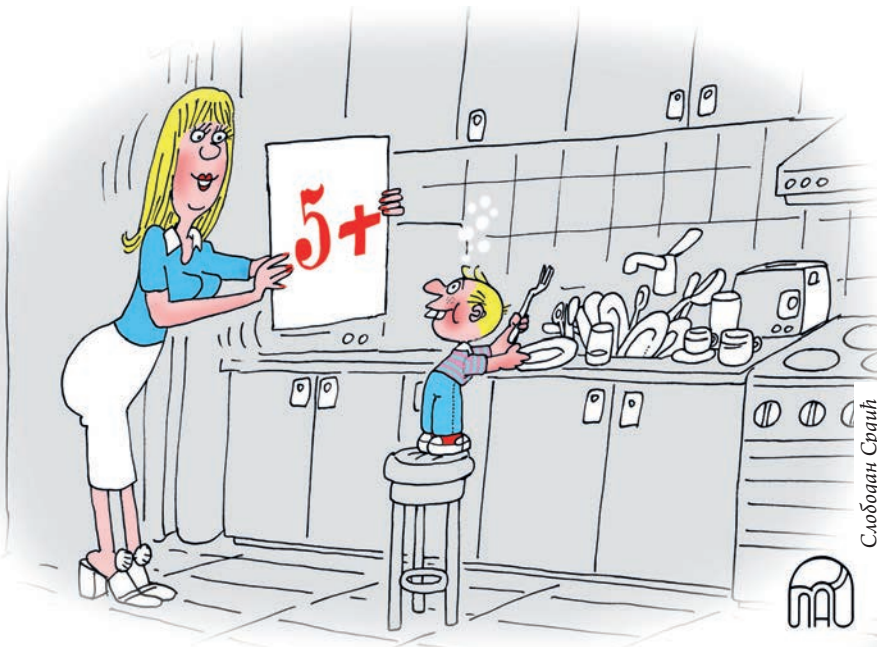
Шта је то што дете разуме и како реагује на свом узрасту?

Одрасли најчешће детету кажу – буди добар! Верујем да, када би дете питало, шта то значи, родитељ или други одрасли, не би били прецизни у давању одговора. Можда, већина под тим подразумева максималну послушност детета: да буде мирно, да не скаче, да не виче, да не трчи, не прави неред, да нема посебних захтева, да обавезно поједе оно и ту количину коју родитељ остави и мисли да треба...

Нисмо ли мало претерали – дете је човек са својим потребама, могућностима и интересовањима!

Као родитељи, морамо бити опрезни, да не очекујемо превише од свог детета упоређујући га са другом децом, водећи рачуна о поштовању индивидуалности детета, и тако га треба и прихватити, поштовати и уважавати као личност са свим својим особинама.

Пре него се одлучимо да детету заведимо ред, покушајмо да реално сагледамо могућности, потребе и интересовања свог детета. Дете добија играчке које му купују родитељи, пријатељи, баке и други. Неке од играчака му се допаду, а неке не жели или су краткотрајно предмет његовог интересовања. Не можемо му то замерити. Играчка која га не интересује не може да буде предмет његовог истраживања. Ако дете има могућности и интересовања да растави играчку, поново је састави или од делова начини неки нови предмет, који само за њега има смисао, не грдите га, ви

сте учинили прави избор играчке! Погрешно би било не дозволити му то, и још горе – грдити га. Покушајмо да што ређе говоримо детету НЕ, ако за то немамо прави разлог који ће дете разумети.

Од најмлађег узраста треба настојати да код детета створимо добре навике. Дете треба да зна да се од њега очекује:

- да обавезно пре јела треба да опере руке,
- да треба редовно да пере зубе, нарочито после вечере,
- да уредно оставља своју одећу и обућу,
- да после игре остави играчке на одређено место,
- да у договорено време иде на спавање,
- да постави себи сто за оброк (у почетку уз помоћ одраслог),
- да употребљено посуђе одложи у судоперу...

У почетку стварања основних навика не сме бити изузетака. У супротном дете ће доћи до закључка да то баш и не мора тако да буде. Да ли ће дете стећи основне навике, зависи од тога колико је родитељ одлучан, истрајан и доследан! Већина деце ће се бунити. Грешка би била реаговати љутито само тада, и демонстрирати ауторитативност. Можда дете жели да привуче вашу пажњу? Посматрајте, пратите ваше дете и када се игра. Не штедите речи похвале и подстицаја када дете учини нешто лепо – покуша да се само обуче, обује, опере зубе и слично. Подстакните га речима: „Браво, супер си то урадио.“ После ваших позитивних реакција дете ће радо самостално поновити радњу.

Када имате оправдан разлог, одлучите да детету кажете НЕ, реците то без осећања кривице и уз објашњење због чега то не треба или не сме да уради. Временим ће детету бити довољно да види из

раз вашег лица и схватиће да то што је наумило да уради није у реду, да не треба то да чини. Ако се догоди да дете, и поред вашег одговарајућег НЕ, настави то да чини, морате реаговати тако да дете схвати да ваше НЕ има смисла и да је то ваш раније постигнут договор. Ако не budete доследни и истрајни, дете ће то протумачити да сте немоћни, иако се не слажете са његовим поступком.

Често се праве грешке када се детету нешто не дозволи, а после инсистирања, попустити. Размислите добро пре него кажете НЕ! У том случају дете треба да буде схваћено и саслушано, али му треба увек образложити зашто то не може да буде тако како и када оно жели. На пример: „Знам да желиш да се играш, али касно је, мораш да купиш играчке, одеш у купатило, па на спавање.“ Да би ваше дете било послушно, морате да га пратите да бисте уочили шта га интересује, које потребе има, где и када треба да му понудите помоћ, када и на који начин ставите до знања да нешто не сме да уради!

Онолико колико улажете стрпљења и љубави, колико будете доследни и добар модел, толико можете да очекујете и од вашег детета.

Стевин косо купус до јуна

Ако ћеш ово неким да причаш ондак да знаш да ово важи само од Митровдана, за после не гарантујем. Сваки кој топи купус зна да се купус топи од Митровдана, тако је од старине и увек је ваљало. Ја сам пробо онај косо купус у продавнице што има у кесе. Јесте он косо, ал ко да није купус... Не кажем, има кој и тако воли, ал ја волим кад га сам топим. Ово ти је чис мушки посао. Не може жена да донесе купус са пијаце, тешко. Ја сам волео кад сам имо дрвено буре, ал сад више немаш таки бурићи, па користим пластично. Значи, пре него што ћеш да топиш купус, опери и буре и црево са које претачеш. Три-четири пута ако треба. Ја га оперем и оставим у авлију дан-два да се излуфтира, да не тукне на прошлу годину.. Ако се деси нека киша, још боље, оставим да исисне. Кишница је добра... Кад дође време да се купус топи, то јутро га последњи пут оперем и обрнем да се цеди, и ондак идем на пијац да бирам главице. Сад ти је најбољи српски мелез. Некад је био футошки, ал сад има и онај из пластеници што је жилав. Тај је добар само за облоге кад се убијеш, скида модрице и вади ватру. Бираја само чврсте, зелене главице. Ако су прва два-три листа спарушена - не купуј. Тај је давно сечен. И ако није спарушена ал је светла - не купуј, и то је давно сечено, само су онај спарушен лис склонили. Не купуј ни ако је јуче ел прекључе падала киша, јер тад нико не иде у купусиште, од блата ни птица не може да га прелети. Погледај, кад склониш први лис ако има ко сузице, онда је јутрошњи, и тај купи. Ја бирам и мање и веће главице, тако се боље ређа. Ја главицу не сечем да подглављујем, само са целе јер се ове сечене брзо убалаве. Узнеш купус колко ти треба, и то кад донесеш кући одма извадиш уз цака и поређаш на неки чис чашраф, и оставиш два дана тако. Да се купус одмори и на кућу навикне. И буре док се лепо ицеди, да буде скроз суво. Кад дође дан, узнеш добар нож и однесеш купус у подрум са све чаршаф. Прво убациш црево да му један крај буде дол на дно цео круг, а други да изађе још тол-

ко. И ондак ређаш! Прво скинеш горњи листови док опет не наиђеш на оне сузице. Ондак исечеш онај вишак од кочања. Неки кочању издубу, да со уђе у срце да се главица лепо укисели, а ја волим да га укстим. Засечем са нож ко крс и метем главицу да је кочањ горе. Ређам, ређам, велике главице за сарму подглављујем са оне мале за салату и кување, па кад изређам први ред узнем шаку-две соли и поспем. Ондак ређам нови ред, па со, и тако до врха. На двајс пет кила купуса ја мећем кило соли, па рачунај колко ти треба за твој. Купус мора добро да се углави, да не мрда, не ваља главице да пливају ко да се даву у буре. Значи, кад је пуно до врха, купус се подглави. Имаш сад оно од пластике што се меће. Некад био посебан камен да се купус претиска, ал то је могло у дрвено буре, јер ти дрво и камен иду једно са друго, ал ди ћеш да мећеш камен у пластику, не слажу се. Претиснем, поклопим буре и - оставим два дана. Не сипам воду. Пустим да со повуче сок из купуса, да се сама стопи. Тек после два дана наливам воду. Напуним и оставим, па сутра први пут преточим. Други пут претачем после два дана, па после четри, па после осам и после шеснес дана. Кад то прође купус је уполовачен, и више га не претачем. Ако је топлије време, косо је за Ваведење, ако је ладно, таман га имаш за светог Николу. Ко оће да му раније стигне он мете у буре клип старог кукуруза. Овај ти је купус за кување, за сарму и за живу салату. Од њега можеш и подварак да упржиш, ал је бољи рибанац. За рибанац се купус изриба, ал ако немаш велико ренде можеш ситно да га исецкаш ко за салату. Направиш у кацу ил кофу са поклопац први ред два прста, па посолиш. Ондак ставиш још један ред два прста па узнеш празну стаклену флашу и претискаш и набиваш купус, ал да пазиш да га не уцмољаш. Ондак посолиш, па метеш нови ред и набиваш. Тако док не потрошиш купус. Кад набијеш последњи ред посолиш га и покријеш са чисту крпу. Ако примештиш да је рибанац ко буђав, не брини, тако мора. Ко они буђави сиреви, што су скупи ко ђаво. Само ону кргу на два дана дана да извадиш, испереш и опет покријеш, она ће извуче све што не ваља. У рибанац се не сипа вода него се кисели у свој сок. Зато он има другачији укус, јачи, и подварак је од њега слађи. И сад расо! За шта он ваља, не треба да причам. Кој воли црвен расо, он меће две-три средње цвекле на буренце, ал онда оће брзо да убалави. Е, за то да ти купус не балави у буре да метеш десетак гранчица од вишње, огулиш их и метеш. Ондак ће да ти буде до га јеш до јуна, ако га не појеш раније... Ал само ако га топиш од Митровдана.

Фото: Љубомир Д. Златић

За оне који воле Смедерево

У суботу 27. септембра, на Сајму привреде у оквиру програма Смедеревске јесени, представљен први број Смедеревског Маџазина

Било је довољно Маџазина за све (Фото Дунав)

Овако смо говорили ми

„Сећају се старији наши суграђани некадашње аутобуске станице у центру града и још више чувеног Робног магазина крај ње, овалне зграде великих излога препуних лепих ствари која је мени, клинцу, игледала као најчаробније место на свету”, рекао је на почетку представљања **Јовица Тишма**, извршни уредник Маџазина. „Када смо овој нашој новини наденули име Смедеревски магазин, у мени се изнова пробудила она дечја усхићеност. Замислио сам новину као излог оног Робног магазина са обиљем лепих прича о нашем Смедереву, тачније - о Смедеревкама и Смедеревцима без којих ни овог града не би било. Свесни свих замерки које нам можете упутити, а верујте да их ми имамо више од свих вас, ипак се надамо да ћете препознати нашу добру намеру да правимо месечник који ће се читати, а због избора тема и - чувати. Зато, нека нам је срећан Смедеревски магазин!”

Потом се окупљенима обратила **Јована Маленовић**, менаџер продаје и маркетинга: „Поздрављам вас у име менаџмента Штампарије NEWPRESS, оснивача и издавача овог Маџазина, радосна због ваше очигледне заинтересованости за ово што смо направили, али, признајем, и са мало треме очекујући да сазнам како ће наш труд оценити. Магазин би требало да буде новина која ће задовољити разноврсне укусе. Жеља издавача је да часопис буде бесплатно дељен, па га, бар за сада, неће бити на киосцима. Сви они који

не добију свој бесплатни примерак, моћи ће да га читају у библиотеци и читаоници Архива, а биће га и у свим јавним установама, кафићима и ресторанима да док чекате или само пијукате своју кафу време прекратите причама о Смедереву. И, једва чекам да сазнам да ли вам се допада.”

Обраћања више није било, али је било - послужења. Пециво, сокови, али и по мало вина како Смедеревској јесени приличи, били су посетиоцима мање занимљиви од послastiце - првог броја Смедеревског магазина, тако да на прве утиске нисмо дуго чекали.

Свако је пронашао нешто за себе у овом броју

Градоначелнику се свицео Маџазин

А овако сте говорили ви

Мирјана Павловић: „Конечно смо дочекали да и Смедерево има један овако квалитетан часопис! Имала сам госте из другог града који су ми тражили неку књигу или новину о Смедереву, о самом граду и знаменитостима које овај град има. Сад ми је жао што тада нисам имала овај часопис у рукама. Али, послаћу им магазин.”

Славица Кузмановић: „Одличан је! Нисам знала да је вила овако лепа!”

Никола Миљковић: „Супер је магазин, теме су одличне, текстови су супер, квалитет папира је феноменалан! Хоће ли стварно бити бесплатан?”

Саша Станковић: „Због овако лепог папира ме подсећа на сликовницу, али ја сам искрено пријатно изненађен. Баш ми се свиђа!”

Јелена Крстић: „Па, добар је. Можда још само да имате и хороскоп.”

Сунце с децом јаче светли

Од 06. до 12. октобра и у Смедереву је обележена Дечја недеља. Деца су се свакодневно окупљала на Тргу да се играју, да прикажу своја знања и вештине, да цртају по бетону и кроз игру, песму и дружење са занимљивим гостима, и себе, али и одрасле подсети не само на дечје обавезе већ и на дечја права. Била је то прилика и да додатно науче још неке корисне ствари, на пример како да се понашају у саобраћају. Пажњу присутних посебно је привукло Дрво жеља на које су деца качила папириће са исписаним жељама.

Дечја недеља је обележена у свим основним школама. Посебно је била осмишљена у ОШ „Доситеј Обрадовић”. Предвођени наставником географије Борисом Здравковићем, ученици су на Бачком парламенту и часовима грађанског права припремили

важне поруке за родитеље. „Ми имамо ђачки парламент већ четири године”, каже наставник Здравковић. „Ове недеље смо на састанцима учили која су права и обавезе деце, али и родитеља поводом обележавања Дечје недеље. Осмислили смо да у програм активно укључимо и родитеље и случајне пролазнике, тако што ће на паноу уписивати како награђују и како кажњавају своју децу, а деца им за узврат дају поруке које садрже права ученика. Оваквих порука има око 500, ученици су их писали на часовима грађанског права и на ђачком парламенту. Циљ нам је да родитељима покажемо да деца знају своја права, али и обавезе, уз уважавање мишљења својих родитеља.”

Ј. М.

Дечја недеља у ОШ „Доситеј Обрадовић”

Не стижем да избројим медаље

Замислиће њо, ја сам био шести разред основне школе и нисам знао да пливам! Прва два разреда основне школе завршио сам у ОШ „Бранко Радичевић” на Папазовцу и био сам много удаљен од града и од Југова, а то су биле тешке године када нико није био финансијски способан да исплати летовање па се није ни ишло на море. Тако да ја до шестог разреда нисам научио да пливам. Због тога и није нисам знао да пливам одрађивао сам тренинге „на сувом” – трчање, терејана и ергометар (веслачки тренажер). Помало сам био разочаран због свега тога и било је или да научим да пливам и наставим да се бавим веслањем или да престанем да се бавим овим спортом.

Горан Недељковић, најтрофејнији веслач у историји Веслачког клуба Смедерево и дугогодишњи репрезентативац Србије, каже да су га упорност и инат одржали у овом спорту и дали му снаге да се стално изнова бори. То му је чак помогло да савлада, како каже, прву и најтежу препреку - да научи да плива да би могао да почне са такмичењем. Од како је 1996. године ушао у чамац, па до данас, са скоро сваког такмичења кући се враћао са по неким „сувениром”, било бронзаним, сребрним или златним. Сада медаља има толико да им не зна тачан број, али колико год да их је – Горан Недељковић је најтрофејнији веслач Смедерева!

Магазин: Како си и када почео да се бавиш веслањем?

Још кад сам био клинац, у основној школи, сестра ме је наговарала да тренирам веслање како бих се раскрупао јер сам тада био лакше конституције, то јест био сам мршав. Ја сам, наравно, то одбијао јер сам био заинтересован за фудбал као и већина мојих другара. У трећем разреду основне школе почео сам да тренирам фудбал, али сам убрзо схватио да немам ту шта да тражим јер сам био најмлађи и најситнији у тој групи, и после неколико месеци сам одустао од овог спорта. Неколико година касније, тачније -1994, сам се први пут сусрео са веслањем.

Сећам се да је моје одељење требало да има час физичког код разредног старешине Весне Лечић, која је сада тренер у атлетском клубу Смедерево. Она је нешто каснила, а ми клинци смо били нестрпљиви и нисмо могли да је сачекамо него смо кренули ка њеном кабинету. Разредна и Дејан Гуслов су разговарали

Још једна златна медаља

Фото: Сања Штросковић

на ходнику о веслању, и то је био мој први сусрет са Гулетом. Тада сам био у друштву двојице мојих другара који су били приближно исте висине као ја, и чуо сам разредну како каже Дејану да би му нас тројицу препоручила за веслање. Сећам се, тако је пао договор да тог дана, крајем новембра '94. мислим да је био 29. или 30. нисам сигуран, у пола четири поподне дођемо на тренинг. Тако сам почео да тренирам веслање.

Магазин: Како је изгледао први тренинг?

Када сам отишао на тај први тренинг, био сам обесхрабрен, јер је ту била гомила деце крупније од мене. Први тренинг био је на тренажеру где смо покушавали да радимо неку врсту техничког завеслаја како бисмо имали некаку представу о томе како се весла. У то време стварно нисам претпостављао да ја могу у овом спорту да имам неке запажене резултате. Био сам висок, али сам био премршав. Међутим, после годину дана тренирања био сам међу бољима, доста сам напредовао. Али, само на ергометрима, јер још нисам веслао на води. Када је то требало да се деси, појавила се препрека. То је сада помало смешно, с обзиром да сам рођен у Смедереву, у граду на Дунаву, али тада нисам знао да пливам и тренер није смео да ме пусти у чамац. Замислите то, ја сам био шести разред основне школе и нисам знао да пливам! Прва два разреда основне школе завршио сам у ОШ „Бранко Радичевић” на Папазовцу, и био сам много удаљен од града и од Југова, а то су биле тешке године када нико није био финансијски способан да исплати летовање па се није ни ишло на море. Тако да ја до шестог разреда нисам научио да пливам.

Да се вратим на причу. Због тога што нисам знао да пливам одрађивао сам тренинге „на сувом” - трчање, теретана и ергометар (веслачки тренажер). Помало сам био разочаран због свега тога, и било је - или да научим да пливам и наставим да се бавим веслањем, или да престанем да се бавим овим спортом. На моју одлуку да наставим да се бавим веслањем утицао је мало инат, а мало и упорност који су ми и касније у каријери помогли да освојим оволики број медаља. Следећег лета научио сам да пливам и то сам, наравно, показао тадашњем тренеру Александру Смиљанићу. Тада сам изашао на воду и кренуо са такмичењима.

Горан Недељковић са златном медаљом (Фото: Ненад Живановић)

Фото: Радне Бркић

Наши најтрофејнији веслач некада у четирицу Србије и Црне Горе

Магазин: Сећаш ли се првог такмичења?

Први пут сам се такмичио '96. године на ревијалној регати у Панчеву, на 500м и тада сам освојио златну медаљу у скифу (сам у чамцу). Тада је почела моја узлазна путања у каријери, да то тако назовем. Свега тога не би било да нисам стално желео више. Те године смо били државни прваци, а ја се нисам тиме задовољавао, тежио сам ка бољем, да следеће године будем балкански првак, па да се нађем у репрезентацији. Када ми се и то остварило, мој циљ је био да уђемо у финале првенства, и то је тако ишло даље и резултирало тиме да сам овим резултатима које сам остварио за ових десет година веслања за репрезентацију, заузео прво место на листи најбољих веслача у историји веслачког клуба Смедерево. Ја сам, по броју освојених медаља на првенствима, учешћем на олимпијским играма и пласманом, постао најтрофејнији веслач Смедерева икад.

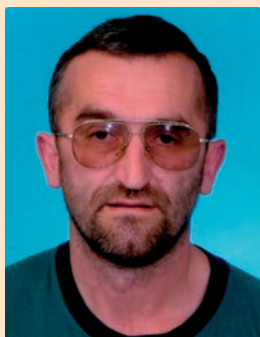
Магазин: Да ли знаш колико си укупно медаља освојио и да ли можеш да издвојиш једну која ти је најдража?

Стварно не знам тачан број, али мислим да их имам преко стотину, не знам тачно да ли их је 110 или 105, али рекао бих да их имам око 110. Нисам сигуран, стварно их нисам бројао. Стално говорим да ћу једног дана да седнем и да их избројим, али никако не стижем то да урадим. Од медаља са светских првенстава издвојио бих једну са јуниорског светског првенства 1999. у Пловдиву, у Бугарској, та година је иначе позната по бомбардова-

њу наше земље. Ми смо тада били на припремама у Мађарској, у једном месту недалеко од Будимпеште, и тамо смо тренирали док је у Србији било бомбардовање. Те године смо наступили на светском првенству, веслао сам у дубл скулу са Иваном Смиљанићем из Партизана и освојио сребрну медаљу, и то је једноставно био велики успех и за мене, и за клуб, и за веслачки савез Југославије, зато што те године нико није освојио медаљу. Смиљанић и ја смо били једини који су узели медаљу те године.

Од 2001. године Горан Недељковић весла са Милошем Томићем у категорији лаких веслача и са њим у тандему и данас осваја медаље. „Нашли смо се, заједно смо најјачи. Весламо као један и зато тако брзо идемо.“ Заједно су и студирали у Америци, Милош у Њујорку, а Горан на Лонг Ајленду. Тамо су студирали и тренирали и проводили своје, можда, најлепше студентске дане. Горанова каријера је богата не само медаљама већ и искуствима са Олимпијских игара и такмичења широм света. Како каже, такмичење на Олимпијским играма у Атини било је посебан доживљај који ће нам испричати другом приликом. Велики жал остаје за овогодишњим Играма у Пекингу које су им измакле „за мало“, само да су се једно место боље пласирали у квалификацијама. О Лондону и не размишља, он јесте близу, али су четири године дуг период за спортисту. И за крај, још једном о медаљама: Знамо да је, до закључења овог броја, освојио још једну. Златну!

Јована Маленовић

Смедеревска веслачака легенда

ДОКТОР БОЖА – АУТОРИТЕТ, ИДОЛ И ПРИЈАТЕЉ

У историји смедеревског веслања један од највећих смедеревских шампиона свакако је био рано преминули **др Божидар Ђорђевић – доктор Божа**. Веслачима је био тренер, председник клуба, ауторитет и идол, али пре свега пријатељ. Љубитељи спорта памте га као веслача који је освојио прегршт златних медаља, као учесника

Олимпијских игара у Москви, као репрезентативца, тренера и председника клуба. Њему се, с разлогом, приписују највеће заслуге за очување клуба у време распада Југославије и великих економских тешкоћа током последње деценије прошлог века. Због тога што се несебично залагао за добробит ВК Смедерево, и током целокупне спортске каријере достојно репрезентовао клуб и ван граница наше државе, клуб је под именом др Божидара Ђорђевића установио признање за изузетан допринос развоју веслачког спорта, са циљем да се достигне онај који је др Божа за живота дао.

Тениска панорама Смедерева

У историји ТК „Смедерево“ дугој преко 30 година било је неколико тенисера који су представљали праве бисере. Ипак, истинитим резултатима издвајају се двоје величанствених – Марина Лазих и Владимир Шашић

Пише: др Миодраг Симић

Тенис у летњиковцу Обреновића

Енглез, мајор Волтер Клептон Вингфилд 1873. године поставио је темељ модерном тенису са називом „Lawn tennis“, односно тенис на ливади. И данас су све димензије игралишта изражене у, неподесним, енглеским мерама, а на званичним такмичењима користи се језик ове острвске др-

жаве. Једно од првих тениских игралишта у Кнежевини Србији саградио је кнез Михаило Обреновић за време своје друге владе (1860-1868) у летњиковцу у Смедереву. Током изгнанства из Србије дугог 17 година кнез Михаило је посећивао европске метрополе првенствено због коњских трка, али и због других спортова. Први и највећи поклоник тениса била је његова супруга кнегиња Јулија, а касније и краљица Наталија.

Игралиште у кругу старе железаре

Имали смо ретку прилику и задовољство да упознамо господина Љубишу Радовановића – „Чолана“ некадашњег врхунског тенисера и савезног тренера репрезентације Југославије 1953. године. После његове смрти ТК „Црвена звезда“ је установила такмичење за најмлађе тенисере под називом „Чоланов меморијал“. Господин Радовановић је био запослен у „Сартиду“ и 1937. године направио је тениско игралиште од шљакe поред Веслачког клуба (локација садашње хале „Спина“). Према његовим инструкцијама игралиште је направљено за 20 дана! Тенис су играли запослени у „Сартиду“, затим странци и познати веслачи тога времена: Јосип Хајзер и Звонко Стипановић. После рата игралиште се и даље користило, првенствено од стране веслача (као допунски спорт), а то нам је потврдио познати веслач и тренер Љубомир Павловић. Због пресељавања веслачког клуба на садашњу локацију тениско игралиште је уништено 1969. године.

Оснивање тениског клуба „Смедерево“

Прва тенска организација у Смедереву била је тениска секција која је основана 1973. године при Школском спортском друштву „Гимназијалац“. Ова секција је две године касније у свом дворишту организовала Прво првенство Смедерева у тенису које је одржано у част 16. октобра – Дана ослобођења Смедерева у Другом светском рату. Првенство касније улази у Календар такмичења Тениског савеза Србија и на њему ће учествовати многи познати играчи, а пре свих Слободан Боба Живојиновић. Тениски клуб „Смедерево“ основан је 9. новембра 1975. године и одмах је приступио постојећем Спортском друштву истог имена. На Оснивачкој скупштини изабран је Извршни одбор од 25 чланова, а за првог председника именован је дипл. инг. Душан Трајковић. Активност клуба одвијала се на три тениска терена у Тврђави које су направили сами играчи и руководство. Клуб је имао све узрастне селекције, а посебна пажња посвећена је најмлађима кроз акције „Тенис у школе“ и „Школе тениса“.

Смедерево – центар српског тениса

Стална иницијатива ТК „Смедерево“ за организацију екипног такмичења (лига систем) у Србији (без Војводине и Косова) прихваћена је од стране Тениског савеза Србије почетком 1989. године. Смедерево је одређено да буде центар екипног такмичења, именован је лига-одбор на чијем челу је био Миодраг Степановић. Број тениских клубова у Србији нагло је растао због чега су у 1991. години постојале две лиге. У Првој српској лиги играли су клубови из Крушевца, Чачка,

Урош Кнежевић, Кнегиња Јулија Обреновић

Непознати аутор, Краљица Наталија

Победници 2 ОП „Смедерево“ 1976. године

ТК Борац и ТК Чачак „Смедерево“ 1991. године

Владимир Шашић

Ваљева, Крагујевца, Књажевца, Ћуприје, Београда и Смедерева. У Другој српској лиги такмичили су се клубови из Краљева, Матарушке бање, Прокупља, Великог Градишта, Пожаревца, Пирота и Новог Београда. Пет године је овај систем такмичења функционисао готово беспрекорно, а касније су, због повећања броја тениских клубова, извршене нове територијалне поделе.

Двоје величанствених

У историји ТК „Смедерево“ дугој преко 30 година било је неколико тенисера који су представљали праве бисере. Ипак, постигнутим резултатима издвајају се **Марина Лазић**, о којој је „Магазин“ писао у првом броју, па ћемо читаоце упознати са **Владимиром Шашићем**.

Тенис је почео да игра 1988. године када је имао само девет година. Пет сезона бранио је боје ТК „Смедерево“ и за то време освојио је 14 турнира и био међу најбољим пионирима у Србији. Са непуних 14 година већ је играо на петој табли сениорске екипе и на његов бод се увек рачунало. На крају 1993. године међу најбољим спортистима Подунавског округа Влада се заслужено нашао на шестом месту.

Те године уписао се у спортско одељење XI београдске гимназије, а дружење са рекетом и тениском лоптом наставио је у тада најбољем југословенском клубу – „Партизану“. За најуспешнију годину Влада истиче 1995. када је у конкуренцији до 16 година освојио пето место на југословенској ранг листи. То му је омогућило да оствари дејачки сан и да игра на турнирима у Америци са најбољим јуниорима света. Све школе које је похађао Влада је завршавао са одличним успехом, а најбоље му је ишла математика! Она ће представљати Владино животно опредељење у коме се и даље усавршава.

Живи у Чикагу где ради на финансијским пословима као водећи менаџер, а тенис игра рекреативно два пута недељно.

Сениорска екипа ТК „Смедерево“ 1995. године

Мини прича

Мотика

Живим у граду, али никада се ја нисам одрекао мотике. Устајем рано, стрпам нешто у уста, па узимам помешину алатку и притајим се уз прозор. Гледам кроз окно, вребам и чекам. Стара сам чекалица, Знам да ће неко проћи. Мора.

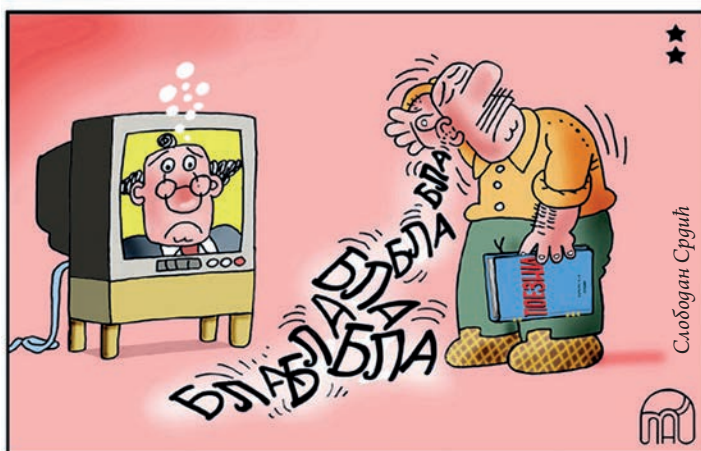
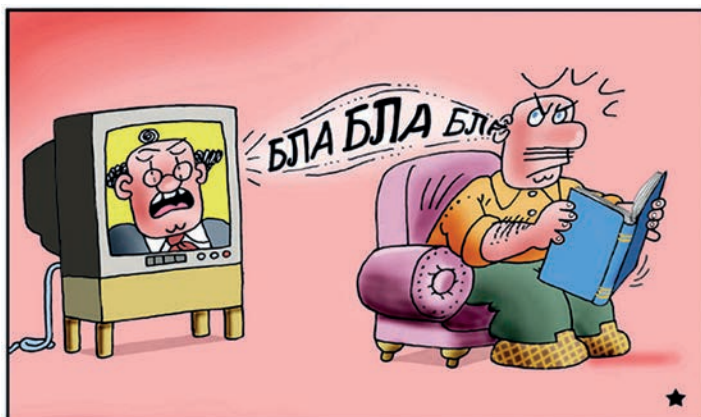
Кад, ето ми комшије који хита са хлебом у рукама као поручен, а баш тако и треба. Не губим време, за тренутак сам и ја напољу, и већ сам му на трагу, за петама тако рећи.

Он се мало узврпољио када ме је опазио, па се узнемирио и узбудио, а на крају се понајвише унезверио. Покушава да ми умакне, али много му је кратак корак на несигурним ногама. Брз сам као стрела и не сећам се да ми је икад неко умакао. Таквог мајка још није родила.

Сустижем га лако и оншалантно и одмах замахујем мотиком да не одлажем ситуацију у недоглед, па по глави – тап! Оверим га још са пар удараца и док он лежи без свести ја се сагињем и купим му онај хлеб. Потом задовољно напустим место пресретања и запутим се кући пресрећан због добро урађеног посла.

Људи моји, времена се мењају, владају час једни а час други, политика је оваква или онаква, али једно правило остаје упркос свему : нема леба без мотике !

Раиша Пајић

Афоризми

Драјујин Карло Минић

► Младима ништа није тешко. Они су на латинским дрогама.

► Ја сам из мешовитог брака. Отац ми је Србин, а мајка Српкиња.

► Кад смо ми јели златним кашикама, ви нисте ни чули за Google и Yahoo.

► Први јавни сервис су била два врана гаврана.

► Почело је Кнежевом вечером, касније смо прешли на сплавове.

► Ми смо својевремено прешли Албанију, а сад су Албанци прешли нас.

► Словенија и Хрватска су се отцепиле силом, а Црна Гора Милом.

► Нас и Црногораца девет милиона Срба.

► Кад ми уђемо у Европску унију, растурићемо је као Југославију.

► Текло би нам мед и млеко, кад би амерички орао послао од птице млеко, а руски медвед мед.

► Ђаво и његов шегрт се зову данас шеф странке и портпарол.

► Наша влада је као Гуча. Труба до трубе.

► Српски социјални програм зове се – ЛОТО.

► Пензионери су наша будућност. Ускоро ћемо живети као они сада.

► Југо може свако да направи, али се Заства прва сетила.

► Ми се толико курчимо, да свет попизди.

► У комунизму су све жене биле заједнице. Онда је дошла приватизација.

► Казнени простор у српском фудбалу је Се зе.

Новембар

Овај месец своје име носи још из Римских времена. Њима је у календару био девети - *novem* - месец, те му је отуда и име *November*. Ипак, у нашем народу је под овим именом однедавно, узмемо ли у обзир то отада нема старих Римљана. А до тог времена звали смо га **груден, студен** - ваљда због тога што је зимска студен увелико владала, или **мратињи месец** јер се у њему слави **Мратиндан**. Наша словенска браћа, Пољаци, Словенци и Украјинци зову га **листопад**, Белоруси **листапад**, а Хрвати **студени** јер је листопад у њих био прошли месец.

Овога ћемо месеца славити велике празнике:

8. новембра славићемо **Митровдан**, празник посвећен светом великомученику Димитрију, заштитнику Солуна, свог родног града. Овај славни и чудотворни светитељ био је једино дете добрих и благородних родитеља који су га од Бога измолили. Отац му је био војвода, а када је он умро цар Максимијан је Димитрија поставио за солунског војводу. Димитрије се, примивши се тог положаја, трудио да на сваки начин помогне хришћанском живљу од Римљана прогоњеном. Због тога је и у тамницу бачен, и недуго потом погубљен. Предање вели да се на дан погубљења, а било је то у рано јутро 26. октобра по старом календару, свети Димитрије Богу помолио после чега му је лице тако заблистало неком светлосту од које су се целати толико преплашили да нису смели да му приђу, већ су га из даљине гађали копљима и тако убили. Осим што је дан хајдучког расанка, Митровдан налаже да тога дана свако мора бити код своје куће, јер ако то не учини током године ће по туђим кућама ноћивати. Ко хоће да му лук зими не проклија нека га уочи Митровдана стави на топло место, па се не-

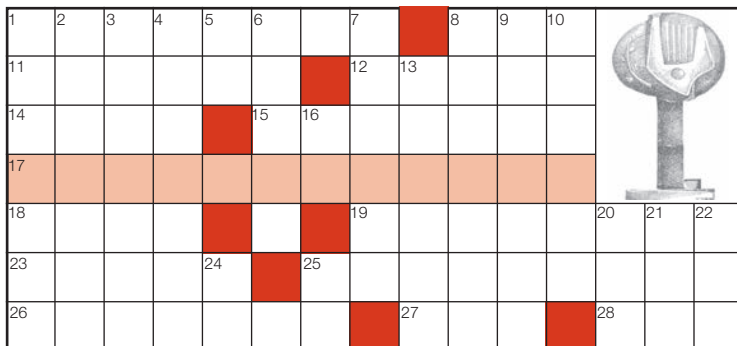
ће кварити ма колико да је после тога топло. О Митровдану се купус сече. Ако на Митровдан буде облачно, биће топла зима, буде ли ведро биће оштра, а ако пада снег каже се да то свети Димитрије на белом коњу долази.

14. новембра црква прославља **свете лекаре Кузмана (Козму) и Дамјана** које народ назива **Врачи**. Рођени Римљани, од детињства су браћа васпитавана у хришћанском духу, па су од Бога добили благодет да лече људе и животиње, углавном полагањем руке. Свој труд нису наплаћивали, па су због тога названи и бесребреницима. И поред свег доброг, на њихову славу у народу није се гледало благонаклоно, па их је неки лекар, из зависти, под изговором да сакупљају лековите траве извео у планину и убио камењем. Било је то 284. године. Народ вели да на Врачеве не ваља да се ради, а ако баш мора онда се хитан посао треба до поднева окончати. Лекари славе свете Враче као своје заштитнике.

16. новембра, осам дана по Митровдану, славићемо **Ђорђицу**. Њиме се обележава дан преноса моштију светог Ђорђа из Никомидије и Лиду Палестинску, чиме је испуњена његова последња жеља, и обновљање храма у ком је његово тело положено.

21. новембра се слави **Сабор светог архангела Михаила и осталих сила бестелесних**. Овај празник, у народу назван **Аранђеловдан**, слава је многих породица, Дан града Смедерева, и свих храмова посвећених овом архангелу, заповеднику небеске анђелске војске која је победила пале анђеле, побуњене Луциферове следбеника. Због тога се архангел Михаило сматра чуварем православне вере и борцем против верских јереси. Народ га поштује као исцелитеља болесних, борца и ратника чију помоћ призива и под његову се заштиту ставља. А може бити да је још један разлог томе: архангел Михаило прихвата душе умрлих и, мерећи добра и зла дела њихова на земљи, шаље их у рај или пакао.

Наградне укрштене речи

ВОДОРАВНО: 1. Развијеност прса, 8. Казнено-поправни дом (скр), 11. Човек који ратује, 12. Љубав (итал), 14. Име једне од најквалитетнијих музичких група са простора некадашње Југославије, 15. Врста обрађене стене чији је облик добијањем тесањем, 17. **Најстарија на града Смедеревске песничке јесени** (на слици) 18. Мушко име, Нинослав, 19. Згуснути садржај неке материје добијен екстракцијом, 23. Било камо, икуда, 25. Преместити се са једног места на друго превозним средством, 26. Род са око 50 врста грабежљивих морских пужева, чести су у топлим морима, 27. Град у старој Феникији, 28. Мушки потомак.

УСПРАВНО: 1. Свечан дан којим се прославља кав важан догађај, 2. Немање сличности, различитост, 3. Роман нобеловца Албера Камија, 4. Стручњаци у анатомији, 5. Лична заменица, 6. Безбојна испарљива и запаљива течност, саставни део нафте и бензина, 7. Дирка, 8. Који има облик конуса, купасти, 9. Излазна јединица компјутера, штампач, 10. Француски физичар, филозоф и математичар, Рене (1596-1650), 13. Пијаци, тржиште, обично самопослуга (енгл), 16. Символ ајнштајнијума, 20. Повишена нота „А“, у музици, 21. Грчко слово, 22. Боја лица, 24. Скраћеница за: „ове године“, 25. Деветнаесто и тридесето слово азбуке.

Два читаоца која тачно реше укрштеницу добиће пригодне поклоне. Имена добитника објавићемо у следећем броју!

Раде Јовановић

Наградни купон

Решење.....
Име и презиме.....
Адреса.....
Телефон.....

Купон са решењем укрштенице послати на адресу:
NEWPRESS, Лукијана Мушицког 131, 11300 Смедерево

Решење наградне укрштенице из прошлог броја: СМЕДЕРЕВСКА ЈЕСЕН

Ваучере у вредности од 1.500,00 динара у градској кафани Перпер Гранд добили су **Љиљана Богдановић**, Немањина 5 и **Милош Трипуновић**, Ослобођења 9. Специјалну награду – ваучер у вредности од 2.000,00 динара у градској кафани Перпер Гранд добила је **Кристина Ракић**, Коларски пут.

**UVEK BRZO
NIKAD NA BRZINU !**

FOTO DUNAV

СТОВАРИШТЕ ОГРЕВНОГ МАТЕРИЈАЛА

ЋУВИК

У ЛУГАВЧИНИ: тел/факс: 761-046

У СМЕДЕРЕВУ: тел/факс: 223-898

Стовариште код Електромораве
(Шалиначка бб) тел/факс: 614-066

**Сваког дана
осим недеље
од 7-19 сати**

**МОГУЋНОСТ ОДЛОЖЕНОГ ПЛАЋАЊА
ПРЕВОЗ НА АДРЕСУ КУПЦА**

NEWPRESS

Š t a m p a r i j a

NEWPRESS d.o.o. • Lukijana Mušickog 131, 11300 Smederevo • Tel. +381 26 642 910 • Fax +381 26 642 911
e-mail: info@newpress.co.rs • www.newpress.co.rs

Preciznost je naša briga!

